

Tổng Biên tập:
TRIỆU NGỌC LÂM

Phó Tổng Biên tập:
**DƯƠNG THANH HƯƠNG
NGUYỄN ĐỨC TUÂN**

Trình bày:
TRẦN LƯƠNG

Tòa soạn và Trại sự:
15 Hai Bà Trưng, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT: (024) 38251721; 39362287, 38241781.
Email: baogdd@gmail.com
Quảng cáo - Phát hành ĐT: 0886059988.
Email: truyenhthongduan.gdtd@gmail.com

Cơ quan thường trú phía Nam:
322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh.
ĐT: (028) 38399638;
Fax: (028) 38344299.

Văn phòng liên lạc tại Cần Thơ:
41 Cách Mạng Tháng 8,
Q. Ninh Kiều, TP. Cần Thơ.
ĐT&Fax: (0292) 3815411.

**Văn phòng đại diện các tỉnh
Miền Trung - Tây Nguyên tại Đà Nẵng:**
265B Hoàng Diệu, Q. Hải Châu,
TP. Đà Nẵng. ĐT: (0236) 3574323.
Fax: (0236) 3572528
Email: baogddn@gmail.com

**Văn phòng đại diện khu vực Việt Bắc
tại Thái Nguyên:**
Số 21, đường Hùng Vương,
phường Trung Vương, TP Thái Nguyên.
ĐT: 0913 025 537

Văn phòng đại diện khu vực Bắc Trung Bộ:
số 2/5, đường Nguyễn Biểu, TP Hà Tĩnh
Email: btb.gdtd@gmail.com
ĐT: 0913294462

Văn phòng đại diện khu vực Tây Bắc:
Số 30, đường Hoàng Công Chất,
Phường Mường Thanh, TP. Điện Biên Phủ.
ĐT: 0914.830.171

Giấy phép xuất bản số:
479/GP-BTTTT ngày 29/10/2020.

In tại: Công ty CP In Công đoàn Việt Nam;
Công ty TNHH MTV In Quân đội 2 TP.HCM

Báo Giáo dục & Thời đại điện tử:
http://www.gdtd.vn;
Email: gdtdientu@gmail.com

ISSN 1859-2937.

ĐƯỜNG DÂY NÓNG:
0967335089

Giá: 30.000 đồng

Học sinh Nghệ An dự thi tốt nghiệp THPT năm 2023.

LTS: 2024 là năm cuối cùng thực hiện dạy học và thi theo Chương trình GDPT 2006. Do đó, đề thi tốt nghiệp THPT năm 2024 về cơ bản giữ ổn định cấu trúc như Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2023. Tuy nhiên, để chuẩn bị chuyển sang một giai đoạn mới nên trong đề thi có sự tăng cường hợp lý một số nội dung liên quan đến vận dụng thực tiễn để từng bước tiệm cận với định hướng đánh giá năng lực, phù hợp với mục tiêu phát triển năng lực và phẩm chất người học của Chương trình GDPT 2018.

Cụ thể, về cấu trúc, định dạng và mức độ phân hóa, đề thi cơ bản giữ ổn định với 4 cấp độ là nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao; phù hợp các mục tiêu của Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Về nội dung, đề thi bảo đảm khoa học, chính xác theo chuẩn kiến thức, kỹ năng của Chương trình GDPT 2006; có độ phân hóa cao hơn, đặc biệt là các câu hỏi ở cấp độ vận dụng và vận dụng cao. Ngoài ra, trong các đề thi có những câu hỏi nhằm giải quyết các vấn đề thực tế cuộc sống, xã hội, được xây dựng tiệm cận theo định hướng đánh giá năng lực người học một cách công bằng và chính xác. Về dạng thức câu hỏi, môn Ngữ văn thi theo hình thức tự luận, đề thi được xây dựng theo hướng khuyến khích học sinh phát huy tính sáng tạo, hạn chế văn mẫu. 14 môn còn lại thi trắc nghiệm khách quan với 4 lựa chọn A hoặc B, C, D.

Nắm vững những vấn đề này, các trường THPT bước vào giai đoạn tăng tốc ôn thi tốt nghiệp với mong muốn đạt hiệu quả và kết quả tốt nhất. Những vấn đề đặt ra được phản ánh trong Chuyên đề: "Ôn thi tốt nghiệp THPT", từ trang 4 - 9 số báo này.

Kính mời độc giả đón đọc

GIÁO DỤC

- **Hiệu quả, không quá tải** Trang 6
- **Bắt nhịp điểm mới** Trang 7
- **Từng bước chinh phục mục tiêu** Trang 8
- **Rèn kỹ năng và tâm lý phòng thi** Trang 9
- **ĐÀO TẠO LIÊN THÔNG: Nhìn vào thực tế để tháo gỡ điểm nghẽn** Trang 10
- **Đưa hát chèo, ca trù vào trường học** Trang 14

Nhiều mô hình hay hỗ trợ học sinh

Trang 17

NGƯỜI VÀ VIỆC

- **Phá vỡ giới hạn bản thân để nâng hạng thành tích** Trang 18

70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

- **Giáo dục Điện Biên "thay da đổi thịt"** Trang 22
- **Đi "xóa mù", ăn Tết theo tiêu chuẩn "chuyên da"** Trang 24

TỪ NHÀ ĐẾN TRƯỜNG

- **Cảnh báo cúm gia cầm** Trang 32
- **Các chủng cúm phổ biến** Trang 34

KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ

- **Cậu bé 13 tuổi giải mã "tia tử thần"** Trang 41
- **Hệ thống cung cấp nước sạch 1.600 năm** Trang 42

GIÁO DỤC VÀ THỜI ĐẠI

CƠ QUAN CỦA BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO - DIỄN ĐÀN TOÀN XÃ HỘI VỀ SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC

15 Hai Bà Trưng, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội.
{ T } 024. 38251721, 39362287, 38241781
{ E } baogtdt@gmail.com

Giấy phép xuất bản số 479/GP-BTTTT ngày 29/10/2020

BÁO NGÀY

In cùng ngày
tại: Hà Nội,
Đà Nẵng,
TP Hồ Chí Minh.

16 trang

29 x 42 cm

SỐ THÁNG
2 số/tháng

29 x 42 cm

SỐ THỨ HAI
1 số/tuần

29 x 42 cm

SỐ CHỦ NHẬT
1 số/tuần

20 x 28 cm

SỐ TĂNG TRƯNG
1 số/tháng

29 x 42 cm

BÁO ĐIỆN TỬ giaoducthoidai.vn

GIÁO DỤC
VÀ THỜI ĐẠI

PHÁT HÀNH - QUẢNG CÁO

{ T } 088. 605 9988

{ E } truyenthongduan.gtdt@gmail.com

CƠ QUAN THƯỜNG TRÚ
CÁC TỈNH PHÍA NAM

322 Điện Biên Phủ,
Quận 10, TP Hồ Chí Minh

{ T } 028. 38399638
{ F } 028. 38344299

VĂN PHÒNG LIÊN LẠC
TẠI CẦN THƠ

41 Cách Mạng Tháng 8,
Q. Ninh Kiều, Cần Thơ

{ T } 029. 23815411
{ F } 029. 23815411

VPĐD CÁC TỈNH
MIỀN TRUNG - TÂY NGUYÊN

265B Hoàng Diệu,
Q. Hải Châu, Đà Nẵng

{ T } 023. 63574323
{ F } 023. 63572528

VPĐD KHU VỰC
VIỆT BẮC

21 Hùng Vương,
P. Trưng Vương,
Thái Nguyên

{ T } 0913. 025.537

VPĐD KHU VỰC
BẮC TRUNG BỘ

2/5 Nguyễn Biểu,
TP Hà Tĩnh

{ T } 091.329.4462
{ E } btb.gtdt@gmail.com

VPĐD KHU VỰC
TÂY BẮC

30 Hoàng Công Chất,
P. Mường Thanh,
TP. Điện Biên Phủ

{ T } 0914.830.171

Tổng Biên tập:
TRIỆU NGỌC LÂM

Phó Tổng Biên tập:
**DƯƠNG THANH HƯƠNG
NGUYỄN ĐỨC TUÂN**

Trình bày:
TRẦN LƯƠNG

Tòa soạn và Trữ sự:
15 Hai Bà Trưng, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT: (024) 38251721; 39362287, 38241781.
Email: baogdd@gmail.com
Quảng cáo - Phát hành ĐT: 0886059988.
Email: truyenhthongduan.gdtd@gmail.com

Cơ quan thường trú phía Nam:
322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh.
ĐT: (028) 38399638;
Fax: (028) 38344299.

Văn phòng liên lạc tại Cần Thơ:
41 Cách Mạng Tháng 8,
Q. Ninh Kiều, TP. Cần Thơ.
ĐT&Fax: (0292)3815411.

**Văn phòng đại diện các tỉnh
Miền Trung - Tây Nguyên tại Đà Nẵng:**
265B Hoàng Diệu, Q. Hải Châu,
TP. Đà Nẵng. ĐT: (0236) 3574323.
Fax: (0236) 3572528
Email: baogddn@gmail.com

**Văn phòng đại diện khu vực Việt Bắc
tại Thái Nguyên:**
Số 21, đường Hùng Vương,
phường Trung Vương, TP Thái Nguyên.
ĐT: 0913 025 537

Văn phòng đại diện khu vực Bắc Trung Bộ:
số 2/5, đường Nguyễn Biểu, TP Hà Tĩnh
Email: btb.gdtd@gmail.com
ĐT: 0913294462

Văn phòng đại diện khu vực Tây Bắc:
Số 30, đường Hoàng Công Chất,
Phường Mường Thanh, TP. Điện Biên Phủ.
ĐT: 0914.830.171

Giấy phép xuất bản số:
479/GP-BTTTT ngày 29/10/2020.

In tại: Công ty CP In Công đoàn Việt Nam;
Công ty TNHH MTV In Quân đội 2 TP.HCM

Báo Giáo dục & Thời đại điện tử:
http://www.gdtd.vn;
Email: gdtdientu@gmail.com

ISSN 1859-2937.

ĐƯỜNG DÂY NÓNG:
0967335089

Giá: 30.000 đồng

Học sinh Nghệ An dự thi tốt nghiệp THPT năm 2023.

LTS: 2024 là năm cuối cùng thực hiện dạy học và thi theo Chương trình GDPT 2006. Do đó, đề thi tốt nghiệp THPT năm 2024 về cơ bản giữ ổn định cấu trúc như Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2023. Tuy nhiên, để chuẩn bị chuyển sang một giai đoạn mới nên trong đề thi có sự tăng cường hợp lý một số nội dung liên quan đến vận dụng thực tiễn để từng bước tiệm cận với định hướng đánh giá năng lực, phù hợp với mục tiêu phát triển năng lực và phẩm chất người học của Chương trình GDPT 2018.

Cụ thể, về cấu trúc, định dạng và mức độ phân hóa, đề thi cơ bản giữ ổn định với 4 cấp độ là nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao; phù hợp các mục tiêu của Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Về nội dung, đề thi bảo đảm khoa học, chính xác theo chuẩn kiến thức, kỹ năng của Chương trình GDPT 2006; có độ phân hóa cao hơn, đặc biệt là các câu hỏi ở cấp độ vận dụng và vận dụng cao. Ngoài ra, trong các đề thi có những câu hỏi nhằm giải quyết các vấn đề thực tế cuộc sống, xã hội, được xây dựng tiệm cận theo định hướng đánh giá năng lực người học một cách công bằng và chính xác. Về dạng thức câu hỏi, môn Ngữ văn thi theo hình thức tự luận, đề thi được xây dựng theo hướng khuyến khích học sinh phát huy tính sáng tạo, hạn chế văn mẫu. 14 môn còn lại thi trắc nghiệm khách quan với 4 lựa chọn A hoặc B, C, D.

Nắm vững những vấn đề này, các trường THPT bước vào giai đoạn tăng tốc ôn thi tốt nghiệp với mong muốn đạt hiệu quả và kết quả tốt nhất. Những vấn đề đặt ra được phản ánh trong Chuyên đề: "Ôn thi tốt nghiệp THPT", từ trang 4 - 9 số báo này.

Kính mời độc giả đón đọc

GIÁO DỤC

- **Hiệu quả, không quá tải** Trang 6
- **Bắt nhịp điểm mới** Trang 7
- **Từng bước chinh phục mục tiêu** Trang 8
- **Rèn kỹ năng và tâm lý phòng thi** Trang 9
- **ĐÀO TẠO LIÊN THÔNG: Nhìn vào thực tế để tháo gỡ điểm nghẽn** Trang 10
- **Đưa hát chèo, ca trù vào trường học** Trang 14

Nhiều mô hình hay hỗ trợ học sinh

Trang 17

NGƯỜI VÀ VIỆC

- **Phá vỡ giới hạn bản thân để nâng hạng thành tích** Trang 18

70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

- **Giáo dục Điện Biên "thay da đổi thịt"** Trang 22
- **Đi "xóa mù", ăn Tết theo tiêu chuẩn "chuyên da"** Trang 24

TỪ NHÀ ĐẾN TRƯỜNG

- **Cảnh báo cúm gia cầm** Trang 32
- **Các chủng cúm phổ biến** Trang 34

KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ

- **Cậu bé 13 tuổi giải mã "tia tử thần"** Trang 41
- **Hệ thống cung cấp nước sạch 1.600 năm** Trang 42

GIÁO DỤC VÀ THỜI ĐẠI

CƠ QUAN CỦA BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO - DIỄN ĐÀN TOÀN XÃ HỘI VỀ SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC

15 Hai Bà Trưng, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội.
{ T } 024. 38251721, 39362287, 38241781
{ E } baogtdt@gmail.com

Giấy phép xuất bản số 479/GP-BTTTT ngày 29/10/2020

BÁO NGÀY

In cùng ngày
tại: Hà Nội,
Đà Nẵng,
TP Hồ Chí Minh.

16 trang

29 x 42 cm

SỐ THÁNG
2 số/tháng

29 x 42 cm

SỐ THỨ HAI
1 số/tuần

29 x 42 cm

SỐ CHỦ NHẬT
1 số/tuần

20 x 28 cm

SỐ TĂNG TRƯNG
1 số/tháng

29 x 42 cm

BÁO ĐIỆN TỬ giaoducthoidai.vn

GIÁO DỤC
VÀ THỜI ĐẠI

PHÁT HÀNH - QUẢNG CÁO

{ T } 088. 605 9988

{ E } truyenthongduan.gtdt@gmail.com

CƠ QUAN THƯỜNG TRÚ
CÁC TỈNH PHÍA NAM

322 Điện Biên Phủ,
Quận 10, TP Hồ Chí Minh

{ T } 028. 38399638
{ F } 028. 38344299

VĂN PHÒNG LIÊN LẠC
TẠI CẦN THƠ

41 Cách Mạng Tháng 8,
Q. Ninh Kiều, Cần Thơ

{ T } 029. 23815411
{ F } 029. 23815411

VPĐD CÁC TỈNH
MIỀN TRUNG - TÂY NGUYÊN

265B Hoàng Diệu,
Q. Hải Châu, Đà Nẵng

{ T } 023. 63574323
{ F } 023. 63572528

VPĐD KHU VỰC
VIỆT BẮC

21 Hùng Vương,
P. Trưng Vương,
Thái Nguyên

{ T } 0913. 025.537

VPĐD KHU VỰC
BẮC TRUNG BỘ

2/5 Nguyễn Biểu,
TP Hà Tĩnh

{ T } 091.329.4462
{ E } btb.gtdt@gmail.com

VPĐD KHU VỰC
TÂY BẮC

30 Hoàng Công Chất,
P. Mường Thanh,
TP. Điện Biên Phủ

{ T } 0914.830.171

Ngoài tăng thời lượng ôn tập, chất lượng bữa ăn được Trường PTDTNT Nam Trà My chú trọng để đảm bảo sức khỏe cho học sinh lớp 12.

Ảnh: NTCC

Học sinh Trường THPT Nguyễn Trãi (quận Liên Chiểu, TP Đà Nẵng) cùng truy bài trong 15 phút sinh hoạt đầu giờ.

Ảnh: Ánh Ngọc

nhà trường bắt đầu xếp lớp ôn tập các môn trong tổ hợp lựa chọn theo danh sách học sinh đăng ký. Lớp phụ đạo cho những em có nguy cơ “trượt” được tổ chức ngay từ đầu năm học và tiếp tục duy trì.

Theo cô Nguyễn Thị Minh Huệ - Hiệu trưởng Trường THPT Nguyễn Hiền, với học sinh khuyết tật không thuộc diện đặc cách, nhà trường, giáo viên chủ nhiệm phối hợp chặt chẽ với phụ huynh nhằm trang bị kiến thức cơ bản, rèn tinh thần bước vào kỳ thi. Trường THPT Nguyễn Hiền còn xây dựng chuyên đề “Giảm stress mùa thi”, “Bí quyết đạt điểm cao” để tư vấn, đồng hành, chia sẻ, giúp học sinh khối 12 vượt qua kỳ thi với kết quả tốt nhất.

Nâng cao khả năng tự học

Căn cứ vào phương án và cấu trúc đề thi tham khảo, Ban Giám hiệu Trường THPT Phạm Phú Thứ (huyện Hòa Vang, TP Đà Nẵng) chỉ đạo các tổ

xây dựng nội dung và phương pháp ôn tập phù hợp từng bộ môn. Điều chỉnh ngân hàng câu hỏi hiện có của nhà trường thành hệ thống ngân hàng câu hỏi, bài tập phù hợp đảm bảo 4 yêu cầu: Nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao để hướng dẫn học sinh ôn tập hiệu quả.

Cô Phan Thị Hằng Hải - Hiệu trưởng Trường THPT Kim Ngọc (Vĩnh Phúc) cho hay, Kỳ thi tốt nghiệp THPT là bước đệm quan trọng cho cơ hội học tập và nghề nghiệp tương lai của học sinh. Mục tiêu chính của quá trình ôn tập tốt nghiệp THPT không chỉ giúp trò củng cố kiến thức, kỹ năng cần thiết đạt điểm cao trong kỳ thi mà còn phát triển khả năng tự học, tự giải quyết vấn đề, kỹ năng quản lý thời gian hiệu quả.

Thời điểm này, nhà trường dạy đúng chương trình theo khung kế hoạch của Bộ GD&ĐT. Tới khoảng tháng 5, thầy cô sẽ tăng cường ôn tập cho học sinh khối 12. Trên cơ sở phân loại từng học sinh, nhà trường sẽ xây dựng kế hoạch ôn tập cụ thể. Các giải pháp tăng cường gồm hướng dẫn học

sinh phương pháp ôn tập hiệu quả, kỹ năng làm bài, đọc và hiểu đề. Với những em yếu về kiến thức, giáo viên tăng cường phụ đạo để đảm bảo phần nội dung cơ bản.

Năm học 2023 - 2024, Trường THPT Võ Thành Trinh (An Giang) có 380 học sinh khối 12. Như mọi năm, khi hoàn thành việc kiểm tra cuối học kỳ II và chương trình năm học sẽ dành thời gian ôn tập thi tốt nghiệp THPT. Thầy Hiệu trưởng Trần Nguyễn Khái Hưng chia sẻ, đầu năm học, thực hiện hướng dẫn của Sở GD&ĐT An Giang, nhà trường có kế hoạch để chủ động tăng tiết các môn học nhằm hoàn thành chương trình vào khoảng 20/4.

Sau khi có kết quả học tập của học kỳ I, giáo viên mỗi lớp rà soát những em có học lực chưa tốt để tổ chuyên môn và ban giám hiệu nắm bắt. Từ đó có cách thức hỗ trợ phù hợp để bổ trợ kiến thức, kỹ năng cần thiết trước Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Cùng đó, ban giám hiệu thường xuyên tổ chức các buổi họp với giáo viên bộ môn nhằm nắm thông tin, tình hình học và ôn tập

“**Ngay sau khi có đề tham khảo, các trường THPT yêu cầu giáo viên dạy lớp 12 nghiên cứu cấu trúc để nắm bắt các nội dung cốt lõi. Trên cơ sở phân tích đề tham khảo, các tổ chuyên môn phân công giáo viên xây dựng chương trình ôn tập, ngân hàng đề thi thử sao cho sát với đề tham khảo để sử dụng trong quá trình ôn tập. Các trường đồng thời giao tổ nhóm bộ môn xây dựng đề tương tự cho học sinh làm thử nhằm vững kiến thức, rèn kỹ năng làm bài.**

của học sinh để hỗ trợ kịp thời. Trong đó có công tác phối hợp giữa gia đình học sinh với thầy cô, nhất các em học lực chưa tốt. Từ đó, phụ huynh tham gia vào quá trình phối hợp, đôn đốc thường xuyên con em học hành, ôn tập chu đáo để các em tiến bộ và cảm nhận sự quan tâm, chia sẻ từ thầy cô, phụ huynh cùng đồng hành trong quá trình học và ôn tập tại trường.

Đặc biệt, An Giang có hội đồng giáo viên cốt cán các bộ môn do sở GD&ĐT ra quyết định thành lập. Đội ngũ này có nhiệm vụ nắm bắt và sẵn sàng hỗ trợ, tư vấn chuyên môn cho các bộ môn thi tốt nghiệp và các trường THPT để ôn tập cho học sinh sâu sát, hiệu quả.

Bên cạnh đó, Trường PTDTNT Nam Trà My đã lên kế hoạch tổ chức ít nhất 2 lần thi thử tốt nghiệp THPT để học sinh làm quen cấu trúc đề, thời lượng, hình thức thi, củng cố kiến thức, tâm lý, kỹ năng cần thiết trong kỳ thi... Nhà trường căn cứ kết quả thi thử chỉ đạo giáo viên rút kinh nghiệm, xác định trọng tâm trong ôn tập cho học sinh...

Giảm áp lực, tăng chất lượng

■ HÀ NGUYỄN - ĐÌNH TUỆ

Thời điểm này, các trường THPT đang tích cực hoàn thành chương trình để sẵn sàng ôn luyện cho học sinh lớp 12 chuẩn bị thi tốt nghiệp THPT. Trường học vùng khó, đặc biệt là trường nội trú, đều dành điều kiện tốt nhất trong sinh hoạt, học tập để học sinh tập trung ôn thi giai đoạn nước rút.

Tư vấn chọn môn thi phù hợp

Từ đầu năm học, Trường PTDTNT Nam Trà My (Quảng Nam) đã tư vấn cho học sinh lớp 12 về Quy chế thi tốt nghiệp THPT và định hướng lựa chọn bài thi tổ hợp ... Thầy Bùi Ngọc Luận - Hiệu trưởng nhà trường cho biết: "Tư vấn cho học sinh đăng ký bài thi tổ hợp từ đầu năm học để sớm tổ chức phụ đạo nên giáo viên sẽ phân tích kết quả học tập các môn học từ năm học trước. Điểm mạnh, yếu của học sinh, khả năng tư duy, nhớ, lựa chọn ngành nghề trong tương lai cũng được cân nhắc kỹ".

Qua kết quả đăng ký, Trường PT-DTNT Nam Trà My xây dựng kế hoạch xuyên suốt năm học, phân công giáo viên tiến hành dạy phụ đạo ôn luyện thi tốt nghiệp THPT ngay từ tuần đầu năm học. Khi kết thúc năm học, nhà trường tiếp tục tổ chức nuôi dưỡng và dạy ôn luyện cho học sinh lớp 12 đến sát ngày diễn ra kỳ thi. Trong đó, 3 môn Toán, Văn, Tiếng Anh, học sinh sẽ học phụ đạo chung theo lớp truyền thống. Trường có 56/58 học sinh lớp 12 chọn bài thi Khoa học xã hội (KHXH) được tổ chức phụ đạo tại trường. Riêng 2 học sinh chọn bài thi Khoa học tự nhiên (KHTN) được tạo điều kiện về thời gian để tham gia các lớp luyện thi ngoài nhà trường.

Trường THPT Đinh Tiên Hoàng (Sơn Tây, Quảng Ngãi) cũng tư vấn cho học sinh chọn tổ hợp môn tự chọn phù hợp với năng lực để tập trung cho mục tiêu chống trượt. Nhà trường có 100% học sinh lựa chọn bài thi KHXH. Từ nay đến trước kỳ thi, giáo viên sẽ tăng cường dò bài dưới nhiều hình thức như trả lời phiếu hỏi, kiểm tra bài toàn lớp...

Trường THPT Nguyễn Hiền (quận Hải Châu, TP Đà Nẵng) đã tổ chức gặp toàn thể học sinh lớp 12 phổ biến một số nội dung chính về Quy chế thi tốt

Học sinh lớp 12 tại Hà Nội trong giờ ôn tập Ngữ văn trên lớp.

Ảnh: Đình Tuệ

Kỳ họp thứ 20, HĐND tỉnh Quảng Nam đã thông qua nghị quyết, điều chỉnh mức hỗ trợ học sinh miễn nui ôn thi tốt nghiệp THPT theo hướng tăng lên. Cụ thể, học sinh các trường THPT miễn nui được hỗ trợ tiền ăn với mức 1,44 triệu đồng/tháng; tiền ở 180 nghìn đồng/tháng, chỉ áp dụng đối với học sinh không được bố trí ở tại ký túc xá. Thời gian kể từ khi kết thúc năm học đến ngày thi cuối cùng của Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Ngoài ra, hỗ trợ giáo viên 120 nghìn đồng/tiết (môn Toán, Ngữ văn, Ngoại ngữ: 8 tiết/1 tuần/lớp; các môn thi còn lại 4 tiết/1 tuần/lớp). Nhiều năm nay, Quảng Nam có chính sách hỗ trợ học sinh lớp 12 ở miễn nui ở lại trường để ôn tập thi tốt nghiệp THPT sau khi bế giảng năm học.

ngiệp, định hướng lựa chọn tổ hợp môn. Nhà trường có 286 học sinh chọn tổ hợp KHTN và 271 học sinh chọn tổ hợp KHXH. Cô Nguyễn Thị Minh Huệ - Hiệu trưởng nhà trường cho hay: "1 hoặc 2 môn trong bài thi tổ hợp KHXH hoặc KHTN sẽ nằm trong tổ hợp môn đăng ký xét tuyển sinh đại học. Học sinh thường có tâm lý dành nhiều thời gian cho các môn thi thuộc tổ hợp xét tuyển đại học, với môn xét tốt nghiệp THPT thì chỉ cần đủ điểm. Chính vì vậy, nếu học sinh được đăng ký ôn tập theo đúng nguyện vọng sẽ nâng cao hiệu quả tiết ôn tập, chất lượng xét tuyển sinh đại học cũng cải thiện".

Cá nhân hóa việc học

Tại Trường THPT Vị Xuyên (Hà Giang), theo chia sẻ của cô Phạm Thị

Liên - Tổ trưởng chuyên môn Tiếng Anh, sau khi có đề minh họa của Bộ GD&ĐT, các nhóm bộ môn tiến hành họp, phân tích đề - ma trận đề và thống nhất lên kế hoạch ôn tập tốt nghiệp theo cấu trúc đề minh họa. Nhà trường đã triển khai trong các cuộc họp Hội đồng sư phạm và Tổ chuyên môn về phương pháp tiếp cận đa dạng nhằm đáp ứng nhu cầu học tập từng học sinh.

Trong đó bao gồm cả phương pháp truyền thống và sáng tạo; từ việc tổ chức học tăng cường vào buổi chiều, ôn tập theo nhóm, triển khai tập huấn phương pháp dạy học tích cực cho giáo viên toàn trường đến sử dụng nền tảng trực tuyến, công cụ học tập số, phần mềm hỗ trợ học sinh làm bài online như hoclieu.vn, Quizizz, Blooket, phần mềm làm bài thi tốt nghiệp giải đề các năm; cung cấp tài

liệu ôn tập chất lượng do giáo viên các nhóm chuyên môn thiết kế bám sát chương trình và cấu trúc đề minh họa năm 2024.

"Bên cạnh đó, nhà trường chú trọng cá nhân hóa việc học cũng như quá trình ôn tập cho học sinh. Thầy cô sẽ lập kế hoạch học tập cá nhân, phát hiện và hỗ trợ điểm yếu, áp dụng kỹ thuật đánh giá tiến độ học tập và cách thức cung cấp phản hồi hiệu quả để các em cải thiện kịp thời, thúc đẩy động lực cho học sinh", cô Liên nhấn mạnh.

Nếu thực trạng có nhiều phương thức thi/xét tuyển ĐH nên học sinh ôn và thi tốt nghiệp THPT với nhiều mục tiêu khác nhau, thậm chí có em thể hiện thái độ chủ quan trước kỳ thi, cô Nguyễn Thị Nhâm Huyền - Hiệu trưởng Trường THPT Phan Đình Phùng (Hà Nội) trao đổi, nhà trường có kế hoạch tăng tiết ôn thi tốt nghiệp với thời lượng phù hợp môn thi, đáp ứng mục tiêu thi tốt nghiệp của học sinh. Trong thời gian ôn thi, giáo viên giúp học trò xây dựng kế hoạch ôn tập phù hợp với mục tiêu cá nhân và đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kế hoạch. Thầy cô cũng kiểm tra, khảo sát thường xuyên nhằm giúp các em rèn luyện sự tập trung trong bài thi; rà soát kiến thức để điều chỉnh kế hoạch ôn tập.

Trường THPT Nguyễn Hiền (quận Hải Châu, TP Đà Nẵng) đã tổ chức ôn tập 3 môn Toán, Ngữ văn và Anh văn từ tháng 10/2023 dựa trên đăng ký của học sinh. Từ đầu tháng 3/2023,

Bắt nhịp điểm mới

Học sinh lớp 12 TP Cần Thơ tham gia chương trình tư vấn, hướng nghiệp tại Trường ĐH Cần Thơ. Ảnh: Q. Ngür

■ QUỐC NGŨ

Để đáp ứng Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024 và các năm sau, công tác dạy học, ôn luyện của các trường chú trọng hơn việc vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Thầy, trò đều có sự thay đổi nhanh để bắt nhịp điểm mới.

Nhanh chóng bắt nhịp

Năm 2024 - năm chuẩn bị chuyển sang giai đoạn mới nên trong đề thi tốt nghiệp THPT tăng cường một số nội dung liên quan đến vận dụng thực tiễn. Qua đó từng bước tiệm cận với định hướng đánh giá năng lực, phù hợp mục tiêu, yêu cầu phát triển năng lực phẩm chất người học của Chương trình GDPT 2018.

Chia sẻ về công tác chuẩn bị, lãnh đạo Sở GD&ĐT tỉnh Tiền Giang cho biết, Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024 là kỳ thi cuối cùng của Chương trình GDPT 2006, do đó, đề thi có một số nội dung liên quan đến vận dụng thực tiễn. Với định hướng trên, ngay sau khi kiểm tra giữa học kỳ II, bên cạnh hoàn thành chương trình, các trường THPT trên địa bàn tỉnh đã tăng tốc ôn tập cho học sinh lớp 12.

Theo chia sẻ của các thầy cô, Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm nay cơ bản giữ ổn định cấu trúc định dạng đề thi như năm 2023. Tuy nhiên, đề thi còn yêu cầu vận dụng thực tiễn ở một số môn và tăng dần độ phân hóa để đạt các mục tiêu đề ra.

Thầy Ngô Tùng Hiếu - giáo viên Toán, Trường THPT Nguyễn Đình Chiểu (Tiền Giang) cho biết: Để đáp ứng Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024, giáo viên chủ động tổng hợp kiến thức nền tảng, giúp học sinh rà soát kiến thức còn thiếu sót để kịp thời bổ sung. Bên cạnh kiến thức cơ bản, với những em định hướng thi các khối ngành tự nhiên, giáo viên sẽ lồng ghép bài toán gần với thực tế để các em vừa vận dụng kiến thức, đồng thời rèn luyện kỹ năng, tích lũy thêm kinh nghiệm.

Thi với hình thức tự luận, môn Ngữ văn đòi hỏi nhiều kiến thức vận dụng thực tế. Cô Trương Thị Châu Minh - Trường THPT Trần Hưng Đạo (Tiền Giang) đưa ra lời khuyên: Bên cạnh kiến thức mà thầy cô đã truyền đạt trên lớp, học sinh cần theo dõi tình hình thời sự bằng việc xem sách, báo, theo dõi thông tin qua tivi... Từ những thông tin xem, quan sát được, các em trình bày vào bài viết của mình sao cho sinh động, phong phú nhất để có thể đạt điểm cao.

Trong hành trình ôn thi, bên cạnh hỗ trợ giảng dạy, ôn tập đặc lực từ giáo viên, học sinh cần nỗ lực, cố gắng nhiều. Ở giai đoạn này, các em có thể tải đề thi mẫu ở những năm trước, đề thi của trường THPT khác để có thể

tích lũy kinh nghiệm, kỹ năng làm bài và kiểm soát tốt thời gian. Khi ôn tập, học sinh cần cân đối liều lượng kiến thức trong sách giáo khoa và kiến thức vận dụng thực tiễn để đạt điểm số cao.

Chú trọng vận dụng kiến thức

Để đáp ứng yêu cầu Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024 và các năm tiếp theo, Sở GD&ĐT tỉnh Cà Mau chủ động xây dựng bộ đề tham khảo. Theo đó, đơn vị đã tích cực chỉ đạo, hướng dẫn cơ sở giáo dục chủ động ôn tập, củng cố kiến thức cho học sinh, đồng thời khẩn trương xây dựng bộ đề, tổ chức ôn tập. Cụ thể, mỗi trường THPT xây dựng một bộ đề thi, kèm theo đáp án. Đề thi phải bám sát chương trình phổ thông, đề minh họa của Bộ, có độ phân hóa theo thang bậc nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao. Trên cơ sở đó, sở tổ chức Hội đồng thẩm định, đánh giá chất lượng, nội dung của đề rồi gửi lại cho các đơn vị để tổ chức ôn tập cho học sinh.

Hiện, các trường THPT ở Cà Mau cũng khẩn trương chỉ đạo các tổ, nhóm chuyên môn, xây dựng bộ đề thi chất lượng, bám sát nội dung chương

trình, chuẩn kiến thức kỹ năng. Thầy Trịnh Văn Lức - giáo viên môn Vật lý, Trường THPT Thới Bình cho biết: Xây dựng bộ đề thi thử có ý nghĩa quan trọng, qua đó phải đảm bảo phân loại học sinh theo hai mục đích là xét tốt nghiệp và tuyển sinh vào các trường đại học, cao đẳng. "Chúng tôi ra đề bám sát cấu trúc, đề minh họa của Bộ; kiến thức chủ yếu nằm trong chương trình lớp 12 và của các lớp dưới có liên quan", thầy Lức cho biết.

Cô Trương Thị Châu Minh - Trường THPT Trần Hưng Đạo (Tiền Giang) cho biết thêm: Để làm tốt bài thi tốt nghiệp THPT, học sinh phải có kiến thức, kỹ năng làm bài. Về kiến thức, các em phải nắm tốt thể loại văn bản, từ ngữ, ngữ pháp, nội dung các văn bản đã được học; về kỹ năng nắm chắc cách viết, trình bày, tạo lập văn bản... Bên cạnh đó, bài làm môn Ngữ văn muốn có điểm cao cần thêm các yếu tố khác như tính sáng tạo (liên hệ so sánh, kiến thức lý luận văn học...); khả năng diễn đạt (biểu cảm, dùng từ, đặt câu...).

Trao đổi về công tác chuẩn bị Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024, ông Lê Quang Trí - Giám đốc Sở GD&ĐT tỉnh Tiền Giang cho biết: Từ năm học 2022 - 2023, đề thi một số môn có yêu cầu thí sinh vận dụng kiến thức giải quyết một số vấn đề mang tính chất thực tiễn. Chính vì vậy, các cơ sở giáo dục phải chú trọng đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá thường xuyên, định kỳ ở trường phổ thông theo định hướng đánh giá năng lực để đảm bảo sự đồng bộ, nâng chất lượng và hiệu quả tổ chức Kỳ thi tốt nghiệp THPT.

Thời gian còn lại của năm học, bên cạnh việc giảng dạy trên lớp, các trường cần đề ra kế hoạch ôn thi tốt nghiệp THPT cho học sinh khối 12, tăng cường các lớp bồi dưỡng, phụ đạo. Trong đó quan tâm đến học sinh có học lực yếu kém, giúp các em nắm lại kiến thức, có kỹ năng vận dụng giải quyết vấn đề đặt ra trong bài thi sắp tới.

Ông LÊ QUANG TRÍ

Hiệu quả, không quá tải

PGS.TS Nguyễn Xuân Thành - Vụ trưởng Vụ Giáo dục Trung học (Bộ GD&ĐT) lưu ý một số nội dung liên quan đến ôn tập chuẩn bị cho Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024.

PGS.TS Nguyễn Xuân Thành.

Phân loại để ôn tập

- Học kỳ II là giai đoạn các trường tăng tốc ôn thi tốt nghiệp THPT. Ông có lưu ý gì về triển khai công tác dạy học, ôn tập trong giai đoạn này?

- Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024 sẽ giữ ổn định như năm 2023; trong đó, nội dung thi bám sát chương trình THPT, chủ yếu là lớp 12. Các nhà trường cần lưu ý hoàn thành chương trình theo đúng kế hoạch, phù hợp với Khung kế hoạch thời gian năm học 2023 - 2024.

Tổ chuyên môn, giáo viên chủ động xây dựng kế hoạch dạy học, ôn tập phù hợp với điều kiện từng trường, nhóm học sinh. Tổ chức ôn tập đảm bảo thời gian, tập trung vào những yêu cầu về chuẩn kiến thức, kỹ năng của chương trình giáo dục cấp THPT, chủ yếu nằm trong chương trình lớp 12, chú trọng việc giúp học sinh thông hiểu và vận dụng kiến thức.

Nhà trường, giáo viên tổ chức phân loại trình độ học sinh để có kế hoạch ôn tập phù hợp. Sau khi kết thúc chương trình, kế hoạch ôn tập cần tăng cường hướng dẫn học sinh tự học, tự ôn; sắp xếp thời gian ôn tập hợp lý, không gây quá tải...

Trong quá trình ôn tập, giáo viên cần hướng dẫn để học sinh tự hệ thống hóa kiến thức; luyện tập các dạng câu hỏi, bài tập theo yêu cầu của chương trình. Nhưng thầy cô không nên yêu cầu trò làm quá nhiều bài tập, đề thi có cùng dạng. Chỉ cần làm với số lượng vừa đủ, nhưng bao

Học sinh lớp 12 Hà Nội tham gia kỳ khảo sát chất lượng trước Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024.

Ảnh: ITN

quát hết các dạng bài tập tương ứng với yêu cầu của nội dung chương trình. Làm sao để học sinh nắm vững kiến thức, có khả năng vận dụng, so sánh, thấy rõ mối quan hệ giữa các đơn vị kiến thức.

Thầy cô cần thường xuyên kiểm tra, đánh giá để xem học sinh còn yếu những gì để kịp thời bổ sung. Bên cạnh giúp trò hiểu bản chất kiến thức, thầy cô cần lưu ý giúp các em biết cách vận dụng trong các tình huống cuộc sống.

- Hiện, hầu hết địa phương tổ chức thi thử tốt nghiệp THPT, bên cạnh đó, nhiều trường cũng tổ chức kỳ thi thử cấp trường. Điều này có nên hay không?

- Tổ chức thi thử tốt nghiệp giúp học sinh làm quen với việc tham gia kỳ thi, đề thi; đồng thời cũng là một lần kiểm tra kiến thức của người học để có kế hoạch ôn tập trong giai đoạn tiếp theo. Tuy nhiên, việc tổ chức thi không nên quá nhiều. Một mặt gây áp lực không cần thiết, mặt khác nếu đề thi thử không bảo đảm chất lượng; cách thức tổ chức thi thử hoặc động lực của học sinh khi làm bài chưa phù hợp có thể dẫn tới kết quả không phản ánh đúng năng lực, ảnh hưởng không tốt đến việc ôn tập, chuẩn bị cho kỳ thi chính thức của học sinh.

Dựa vào mạch kiến thức cốt lõi

- Bộ GD&ĐT đã công bố đề tham khảo Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024. Các nhà trường, giáo viên, học sinh nên khai thác, tận dụng tài liệu này ra sao để phát huy hiệu quả công tác ôn tập?

- Bộ GD&ĐT đã công bố đề tham khảo Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2024, thầy cô triển khai đến các học sinh để nắm định dạng, cấu trúc, cách hỏi trong đề thi; cho học sinh làm thử các bài kiểm tra theo dạng đề tham khảo sau mỗi chương, chủ đề trong quá trình học tập. Qua đề tham khảo, học sinh có thể phân biệt được các câu hỏi ở những mức độ khác nhau; từ đó có định hướng ôn tập và không bị ngỡ ngàng khi bước vào kỳ thi chính thức. Ngoài ra, tùy theo nhóm học sinh, thầy cô có thể cung cấp thêm tài liệu để tham khảo, luyện tập thêm, nhưng không nên quá nhiều, gây quá tải không cần thiết.

Tài liệu chính để ôn tập vẫn là sách giáo khoa và vở ghi bài học đã học, các dạng câu hỏi, bài tập, bài thực hành... đã làm trong quá trình học tập; cần dựa vào đó để ôn tập thật chắc từng đơn vị kiến thức cơ bản.

- Một số lưu ý của ông đối với thí

sinh để ôn tập hiệu quả trước Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm nay?

- Học sinh cần ôn tập dựa vào mạch kiến thức của chương trình lớp 12 và kiến thức của các lớp dưới có liên quan, tiếp nối với các nội dung kiến thức của lớp 12.

Với sự hướng dẫn của thầy cô, các em có thể sử dụng nhiều cách khác nhau để hệ thống hóa kiến thức. Ví dụ, hệ thống kiến thức cơ bản bằng cách xây dựng đề cương với hình thức hỏi - đáp, phủ kín nội dung của chương trình môn học hoặc theo trình tự bài học, hoặc theo chủ đề, dạng bài... Thí sinh cũng có thể hệ thống kiến thức cơ bản bằng cách lập bảng hay sơ đồ hệ thống hóa kiến thức, tùy theo cách nào các em dễ nhớ.

Các em cần tự làm đề cương, bảng hay sơ đồ hệ thống hóa kiến thức vì trong khi thực hiện sẽ nắm vững kiến thức một cách chủ động, chắc chắn. Khi làm các bài tập luyện tập, đối với mỗi câu hỏi, dạng bài, các em phải nắm vững về kiến thức và phương pháp giải để vận dụng vào các câu hỏi, bài tập tương tự; trước khi làm mỗi câu hỏi, bài tập cần so sánh với câu hỏi, bài tập đã làm để đối chiếu sự giống và khác nhau; không nhất thiết phải làm quá nhiều bài tập tương tự... Cuối cùng, có thể luyện các đề tổng hợp, tương ứng với cấu trúc đề thi tham khảo của Bộ GD&ĐT với thời gian làm bài như khi thi thật để có kinh nghiệm trong việc phân bổ thời gian cho bài thi.

- Xin cảm ơn ông!

HIẾU NGUYỄN
(Thực hiện)

“Trừ Ngữ văn, các môn thi tốt nghiệp THPT đều theo hình thức trắc nghiệm. Tuy nhiên, không nên cho học sinh ôn tập theo cách “luyện đề thi trắc nghiệm” ngay từ đầu, vì như vậy các em sẽ khó nắm chắc kiến thức. Luyện tập theo dạng đề thi trắc nghiệm chỉ nên là khâu sau cùng để học sinh làm quen với cách thức thi.

PGS.TS NGUYỄN XUÂN THÀNH

Rèn kỹ năng và tâm lý phòng thi

ĐÚC DUY

Kỳ thi tốt nghiệp THPT 2024 diễn ra vào cuối tháng 6. Thời điểm này, sĩ tử bắt đầu ôn tập nước rút.

Không chủ quan ở câu hỏi dễ

Dựa trên đề tham khảo Kỳ thi tốt nghiệp THPT môn Toán do Bộ GD&ĐT công bố, thầy Lê Minh Tuấn - Trường THPT chuyên Hà Tĩnh (Hà Tĩnh) cho rằng, đề thi được chia thành 2 phần riêng biệt: Phần I nhận biết - thông hiểu, chủ yếu là nội dung lý thuyết trong sách giáo khoa. Phần II vận dụng và vận dụng cao, yêu cầu học sinh nắm rõ bản chất vấn đề và phải linh hoạt sử dụng lý thuyết để giải quyết.

"Phần I gồm các câu có mức độ nhẹ nhàng nên học sinh hay làm nhanh, dễ bị sai sót. Phần II là những câu để đạt điểm 8 trở lên nên độ khó tăng dần. Tuy nhiên, hình thức trắc nghiệm thời gian không dài, nếu cảm thấy chưa có ý tưởng cho bài toán thì phải bỏ qua và làm câu khác. Sau đó quay lại giải câu khó hơn", thầy Tuấn nói.

Cũng theo thầy Tuấn, giai đoạn nước rút cần sự ổn định liên tục. Học sinh cần ôn tập kỹ kiến thức, tránh mất điểm oan ở phần câu hỏi thông

Cao Thùy Linh Son - sinh viên năm hai ngành Sư phạm Ngữ văn, Trường ĐH Sư phạm Hà Nội. Ảnh: NVCC

Thầy Bùi Huy Hiếu - giáo viên môn Ngữ văn, Trường THPT Đống Đa (Đống Đa, Hà Nội). Ảnh: NVCC

hiếu. Đồng thời, tập trung thực hành tính toán, rèn tính chính xác để ghi điểm phần câu hỏi ở mức độ vận dụng và vận dụng cao. "Thời gian làm bài thi trắc nghiệm tương đối ngắn nên các em cần phân bổ từng câu, từng phần hợp lý. Muốn làm được điều này, học sinh luyện đề để căn chỉnh thời gian hợp lý", thầy Tuấn lưu ý.

Tham dự Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2023 và đạt 28,2 điểm tổ hợp B00 (Toán 9,2 điểm; Hóa học 9,5 điểm; Sinh học 9,5 điểm), Nguyễn Anh Việt - sinh viên năm nhất ngành Y đa khoa, Trường ĐH Y Hà Nội chia sẻ, làm bài thi trắc nghiệm tốt phụ thuộc 2 yếu tố: Phản xạ và độ thuần thục. "Để đạt điểm cao, phản xạ của thí sinh phải đủ nhanh, tức là chỉ cần đọc đề thì trong đầu nảy ra hướng làm và kết quả. Độ thuần thục ngoài tư duy của người học còn cần được rèn luyện qua quá trình làm đề", Việt phân tích.

Bên cạnh đó, sinh viên Trường ĐH Y Hà Nội này cho rằng, cân bằng tâm lý trong phòng thi là yếu tố quan trọng quyết định điểm số. Từ trải nghiệm bản thân Anh Việt rút ra kinh nghiệm, nếu mất cân bằng tâm lý

trong phòng thi sẽ khiến thí sinh rơi vào trạng thái bối rối, hoảng loạn, không còn khả năng tập trung cao độ cho việc làm bài thi.

"Các bạn cần chuẩn bị sẵn tâm lý để có thể khó, tránh để việc hoảng loạn trong phòng thi. Ngoài ra, trong giai đoạn ôn thi nước rút, phải xác định rõ mục tiêu ở mức điểm cụ thể, chẳng hạn trên 8 điểm hay trên 9 điểm... Từ đó, có chiến thuật ôn thi dài hạn: Không mất điểm ở những câu dễ và tập trung cao độ cho câu khó, không ôn thi hay làm bài đàn trải", Anh Việt chia sẻ.

Cách lấy điểm bài thi tự luận

Kỳ thi tốt nghiệp THPT chỉ duy nhất môn Ngữ văn ở dạng tự luận. Điều này khiến không ít sĩ tử lo lắng bởi ngoài kiến thức sâu rộng, người thi còn cần kỹ năng trình bày. Cao Thùy Linh Son - sinh viên năm hai ngành Sư phạm Ngữ văn, Trường ĐH Sư phạm Hà Nội từng đạt 28 điểm tổ hợp môn Coö (Ngữ văn 9,5 điểm; Lịch

sử 9,5 điểm; Địa lý 9 điểm) trong Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2022 cho rằng, để làm tốt bài thi tốt nghiệp THPT môn Ngữ văn, cần hoàn thiện các câu hỏi, không được bỏ sót bất kỳ ý nào.

Linh Son phân tích, bài thi Ngữ văn bao gồm 2 phần: Đọc hiểu và làm văn. Phần đọc hiểu thường có 4 câu hỏi với các mức độ: Nhận biết, thông hiểu, vận dụng và vận dụng cao. Để đạt điểm cao phần này, thí sinh nên trả lời câu hỏi dưới dạng một đoạn văn, điều này sẽ tạo ấn tượng tốt cho giáo viên chấm. Đối với câu hỏi có 2 yêu cầu, cần làm rõ và tách bạch từng ý.

Phần làm văn (7 điểm) gồm câu nghị luận xã hội và nghị luận văn học. "Gần đây, đề bài thi nghị luận xã hội không hỏi cả một vấn đề lớn, mà hỏi một khía cạnh của vấn đề đó bởi dung lượng chỉ có 200 chữ. Đối với câu hỏi này, các bạn cần xác định rõ yêu cầu đề bài, có lập luận sắc bén, dẫn chứng cụ thể (mang tính thời sự, sát với thực tế) để bài viết thêm sâu sắc, hấp dẫn người chấm.

Còn câu nghị luận văn học chiếm 5 điểm trong bài thi nên các bạn cần dành nhiều thời gian hơn, viết càng dài càng tốt, tuy nhiên, không lan man, cần viết rõ các luận điểm. Ở mỗi luận điểm cần trích dẫn nội dung thơ/văn để minh chứng... Khi đó, phần bài làm sẽ chặt chẽ, thuyết phục người chấm", Linh Son cho biết.

Nữ sinh Trường ĐH Sư phạm Hà Nội khuyên thí sinh tuyệt đối không học tủ. Thay vào đó, cần có kế hoạch ôn luyện kỹ càng để nắm vững kiến thức cơ bản của các tác phẩm thuộc chương trình lớp 12.

Với nhiều năm kinh nghiệm ôn thi môn Ngữ văn, thầy Bùi Huy Hiếu - Trường THPT Đống Đa (Đống Đa, Hà Nội) nhắc nhở thí sinh, ngoài kiến thức trong sách giáo khoa mà các em được thầy cô trang bị, cần chủ động nghiên cứu tài liệu, cập nhật các vấn đề nóng, thời sự để đưa vào bài làm dẫn chứng. Đặc biệt, cần chú ý phân bổ thời gian làm bài.

"Các em nên dùng 30 - 40 phút để làm phần đọc hiểu và nghị luận xã hội, 70 phút làm nghị luận văn học. Dành 10 phút cuối xem lại bài thi của mình. Nên mang theo đồng hồ để chủ động thời gian làm bài và lập dàn ý cho phần làm văn, tránh thiếu ý trong quá trình triển khai; trình bày bày gọn gàng, sạch đẹp để tạo thiện cảm cho người chấm", thầy Hiếu chia sẻ.

Muốn có tâm lý tốt học sinh nên tranh thủ tham gia các kỳ thi thử để quen cảm giác phòng thi, phong cách làm bài và biết điểm yếu là gì để bổ sung kịp thời. Trước khi thi nên nghỉ ngơi thư giãn, không bổ sung kiến thức mới liên tục để tránh lo lắng về mặt tâm lý và dễ hoảng hốt nếu đề thi có một câu, ý tưởng mà mình chưa hiểu, thầy Lê Minh Tuấn - giáo viên môn Toán, Trường THPT chuyên Hà Tĩnh chia sẻ.

Từng bước chinh phục mục tiêu

HỒ LÀI

Bên cạnh trang bị, củng cố kiến thức cho học sinh theo tiến độ chương trình, giáo viên còn tăng cường kỹ năng làm bài, rèn tâm lý thi cử, đồng thời có giải pháp khích lệ, động viên để học sinh thi đua, từng bước đạt mục tiêu.

Ôn môn yếu cho trò vùng khó

Cô Hồ Thị Thúy là giáo viên Tiếng Anh nhiều kinh nghiệm dạy học, ôn thi của Trường THPT Quế Phong - ngôi trường vùng cao biên giới tỉnh Nghệ An. Dù năm nay, Kỳ thi tốt nghiệp THPT cơ bản giữ ổn định, song cô Thúy vẫn lo lắng bởi Tiếng Anh là "điểm yếu" của học sinh nhà trường. Phần lớn các em không học tiếng Anh liên tục ở cấp tiểu học, THCS. Khi lên THPT, nhiều em bị hổng kết thức cơ bản, ngữ pháp yếu, vốn từ vựng ít. Dù cố gắng bù đắp và có kế hoạch dạy học, ôn tập sớm, song lên lớp 12, kiến thức, kỹ năng chỉ cải thiện phần nào.

Để tăng cường ôn tập cho học sinh, ngoài giờ dạy trên lớp buổi sáng, cô Thúy và đồng nghiệp còn chia lịch ôn tập buổi chiều. Đặc biệt giai đoạn này, trường tổ chức phụ đạo miễn phí cho học sinh buổi tối. Cô Thúy chia sẻ, trong mỗi lớp, chỉ số ít em học khá giỏi, dự định xét tuyển đại học bằng điểm tổ hợp có môn Tiếng Anh sẽ được giáo viên ra đề kiểm tra, thi thử riêng; tăng cường kiến thức ở mức độ vận dụng. Còn phần lớn học sinh thi môn Tiếng Anh để lấy điểm xét tốt nghiệp THPT. Thậm chí có em lực học yếu chỉ đặt mục tiêu "thoát điểm liệt". Vì thế, quá trình dạy học, ôn tập, giáo viên chỉ dừng lại ở kiến thức cơ bản, từ vựng thông dụng liên quan đến các chủ đề, bài học trong sách giáo khoa. Đề kiểm tra, thi thử cho học sinh cũng cần xây dựng lại với mức độ phù hợp. Nếu ra đề như thông thường, nhiều kiến thức quá tầm, các em không làm được, kết quả thấp sẽ chán nản, không muốn học. Nhưng nếu ra đề dễ và mỗi lần nâng lên một chút, các em sẽ tự tin hơn, có động lực cố gắng phấn đấu, tiến bộ.

Số với các trường THPT có học sinh dân tộc thiểu số thì đầu vào của Trường PTDTNT THPT số 2 Nghệ An được chọn lựa, sàng lọc những em xuất sắc ở các huyện miền núi. Tuy

Giờ tự học của học sinh Trường PTDTNT THPT số 2 Nghệ An.

nhiên, với môn Tiếng Anh cũng không khả quan, điểm thi tuyển sinh lớp 10 phần lớn chỉ từ 0,5 - 3 điểm. Cô Lê Sa - giáo viên Tiếng Anh của trường và đồng hành với khóa học sinh tốt nghiệp THPT năm 2023 khi mới nhận trò từ lớp 10, cô đã đặt mục tiêu học sinh đến lớp 12 phải đạt 5 điểm trở lên. Mục tiêu tưởng dễ dàng nhưng là thử thách cho cả cô lẫn trò. Suốt 3 năm, cô Sa và đồng nghiệp đã "dạy ngày, dạy đêm" không kể trên lớp hay ngoài giờ chính khóa. Một mặt bổ sung lại kiến thức đã hổng cấp THCS; mặt khác tiếp tục dạy nội dung mới để các em theo kịp chương trình. Học sinh mỗi lớp được chia nhỏ theo từng nhóm, từ yếu, trung bình đến khá để có phương pháp dạy học phù hợp.

"Giáo viên Tiếng Anh của trường xây dựng ngân hàng đề thi, kiểm tra đòi hỏi. Chỉ cần học sinh làm xong đề cũ, xin đề mới là các em có ngay", cô Lê Sa cho biết. Sau nhiều nỗ lực, kết quả Kỳ thi tốt nghiệp THPT 2023 môn Tiếng Anh của trường đã đạt trung bình 6,42 điểm, xếp thứ 9 toàn tỉnh. Đây là thành quả đáng tự hào, xứng đáng cho nỗ lực, sự kiên trì và phương pháp dạy học, ôn thi hiệu quả của cô lẫn trò.

Vững kiến thức, ổn tâm lý

Thầy Nguyễn Hữu Thanh - giáo viên Toán - Trường THPT Bắc Yên Thành (Yên Thành, Nghệ An) đã phân tích kỹ các đề thi năm trước và đề minh họa năm nay của Bộ GD&ĐT. Theo thầy Thanh, với mức nhận biết và thông hiểu, về mặt kiến thức cũng như cách đặt câu hỏi không mới lạ.

Với học sinh miền núi, lấy điểm ở phần nhận biết, thông hiểu, vận dụng thấp là việc không dễ dàng. Các em tiếp thu chậm nhưng nhanh quên, cần được nhắc lại nhiều lần. Vì vậy đòi hỏi học sinh phải chịu khó, thầy cô ôn luyện thường xuyên.

Với những câu hỏi này, học sinh có thể bấm máy tính trả lời được nhanh chóng, hoặc áp dụng công thức toán học là ra kết quả. Vì vậy, thầy dạy học đến đâu, ôn thi chắc đến đấy; không dạy trước chương trình cũng không dồn lại để ôn tập chính là cách tiết kiệm thời gian để học sinh nắm kiến thức nền tảng.

Riêng nhóm học sinh khá giỏi, đặt mục tiêu vào đại học, tổ môn Toán tăng cường xây dựng ma trận đề nâng cao. Mục tiêu đến khi hoàn thành chương trình 12, các em thành thạo các dạng toán và chỉ tập trung luyện đề tổng hợp. Bên cạnh đó, giáo viên định hướng thêm các đề thi đánh giá năng lực, tham khảo thêm bộ đề để rèn phản xạ linh hoạt hơn trong vận dụng kiến thức.

Theo thầy Nguyễn Hữu Thanh, yêu cầu vận dụng cao của đề toán khoảng 10 câu cuối. Những câu này, về dạng toán không nằm ngoài chương trình sách giáo khoa, nhưng cách đặt câu hỏi thoát nhìn có thể hơi lạ, nếu chỉ máy móc áp dụng công thức sẽ khó xử lý. Vì thế, thầy hướng dẫn các em luyện đề nhiều, đặt bút giải tự luận, tư duy. Khi nhìn ra phương pháp giải, các em sẽ đưa bài toán về dạng quen thuộc. "Không phải cứ làm đề thật nhiều thì học sinh sẽ khá lên, mà quan trọng khâu chữa bài phải phân tích kỹ dạng bài để các em hiểu bản chất toán học của

câu hỏi. Qua đó rèn luyện phản xạ để vận dụng linh hoạt kiến thức vào làm bài thi. Đồng thời vững tâm lý, không bị rối hay choáng ngợp khi vào phòng thi gặp câu hỏi lạ", thầy Thanh chia sẻ.

3 năm gần đây, Trường THPT Nguyễn Cảnh Chân (Thanh Chương, Nghệ An) thực hiện mô hình đảm bảo chất lượng. Hiệu trưởng chịu trách nhiệm trước sở GD&ĐT, giáo viên chịu trách nhiệm với nhà trường, học sinh, phụ huynh về chất lượng dạy học. Thầy Nguyễn Thế Hùng - giáo viên Hóa học cho biết: "Việc ký kết đảm bảo chất lượng vừa là áp lực nhưng cũng kích thích giáo viên trong công tác".

Nói về việc ôn thi tốt nghiệp THPT môn Hóa học, thầy Hùng chia sẻ luôn trăn trở với từng học sinh, nhìn vào điểm số để có kế hoạch dạy học phù hợp. "Trong quá trình dạy học, tôi chủ động chia sẻ lo lắng của giáo viên để học sinh được biết. Hay khi giải bài tập, chưa đề kiểm tra, đề thi thử, tôi tạo ra áp lực nhỏ nếu tiếp diễn những lỗi sai như vậy, thì lúc thi thật, thầy trò khó đạt cam kết chất lượng với nhà trường. Điều đó khiến học sinh chia sẻ với thầy và nghiêm túc hơn, có mục tiêu rõ ràng trong học tập. Có em khi vào lớp 10, kiểm tra Hóa học chỉ đạt 5 điểm, nhưng đến lớp 12 đã chạm mốc điểm giỏi", thầy Hùng nói.

nền tảng trước khi tiếp thu kiến thức thuộc giáo dục đại học.

Cũng cần nhấn mạnh việc tham chiếu Khung trình độ quốc gia Việt Nam (VQF) khi thiết kế chương trình dạy học, tổ chức thực hiện và đánh giá trong kiểm định. Sớm đánh giá về việc triển khai VQF và cần thiết điều chỉnh những nội dung chưa hợp lý và cập nhật yêu cầu về kiến thức, kỹ năng trong bối cảnh chuyển đổi số.

Cho phép mở rộng đối tượng học liên thông theo cơ chế chuyển đổi tín chỉ. Nếu học sinh THPT có chứng chỉ công nhận kỹ năng nghề thì có thể được miễn trừ những nội dung trong chương trình giáo dục nghề nghiệp, thậm chí cho phép các em học trước một số học phần của giáo dục đại học. Qua đó, giúp người học có định hướng nghề nghiệp sớm và tạo nguồn đầu vào cho giáo dục đại học. “Như vậy, rất cần đổi mới cách tổ chức giáo dục theo cơ chế tín chỉ ở giáo dục phổ thông và giáo dục nghề nghiệp”, TS Hoàng Ngọc Vinh nhìn nhận.

Bên cạnh đó, có thể hình thành cơ chế hội đồng liên thông theo ngành và ký kết các thỏa thuận liên thông; đồng thời xây dựng văn hóa hợp tác giữa cơ sở giáo dục phổ thông, giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học. Mặt khác, cần thống nhất cấu trúc chương trình giảng dạy giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học ở ngành học. Ưu tiên kiểm định chương trình theo ngành học và ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý đào tạo nói chung và đào tạo liên thông nói riêng.

Cơ sở giáo dục đại học và cơ sở giáo dục nghề nghiệp cần xây dựng chương trình đào tạo đảm bảo VQF, Khung tham chiếu trình độ ASEAN (AQRF) và Chuẩn chương trình đào tạo... là đề xuất của PGS.TS Nguyễn Danh Nam. Ngoài ra, trao quyền tự chủ cao cho các cơ sở giáo dục đại học trong tuyển sinh và đào tạo liên thông; trong đó có việc xét công nhận khối lượng học tập đã tích lũy của người học.

Ngoài ra, cần xây dựng cơ chế, chính sách giữa các cơ sở trong đào tạo liên thông từ giáo dục nghề nghiệp lên giáo dục đại học. Xây dựng chiến lược quốc gia về giáo dục mở và sử dụng tài nguyên giáo dục mở (chuyển đổi tín chỉ từ các tổ chức đào tạo khác ngoài hệ thống giáo dục đại học). “Liên thông giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học là cần thiết, góp phần xây dựng xã hội học tập. Muốn vậy, cần tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý cho đào tạo liên thông, đặc biệt trong bối cảnh chuyển đổi số”, PGS.TS Nguyễn Danh Nam nhấn mạnh.

Theo báo cáo kết quả đào tạo liên thông giữa trình độ trung cấp, cao đẳng với trình độ đại học giai đoạn 2017 - 2023 của Tiểu ban Giáo dục đại học (Hội đồng Quốc gia giáo dục và phát triển nhân lực), tổng số cơ sở giáo dục đại học của Việt Nam hiện

Một tiết thực hành của Trường Cao đẳng Điện tử - Điện lạnh Hà Nội.

Ảnh: Website của trường

“ Theo báo cáo của Vụ Giáo dục Đại học (Bộ GD&ĐT), trong 10 ngành đào tạo liên thông có quy mô nhiều nhất, thì Giáo dục mầm non và Giáo dục tiểu học có nhu cầu lớn nhất, lần lượt là: 13.115, 12.841 sinh viên. Theo Luật Giáo dục năm 2019, yêu cầu trình độ đào tạo của giáo viên mầm non là cao đẳng trở lên, còn giáo viên tiểu học phải có bằng đại học trở lên. Vì thế số lượng giáo viên có bằng trung cấp, cao đẳng học liên thông để lấy bằng đại học ngày càng nhiều.

Học sinh, phụ huynh tham dự ngày hội tư vấn tuyển sinh, hướng nghiệp năm 2024 tại ĐH Bách khoa Hà Nội. Ảnh: Sỹ Diễn

nay là 243 trường (không tính các trường thuộc khối quốc phòng, an ninh); trong đó số cơ sở giáo dục đại học có đào tạo liên thông là 134 trường, chiếm 49% số cơ sở đào tạo.

Đối với đào tạo liên thông chính quy, 39% cơ sở đào tạo sử dụng hình thức xét hồ sơ; 23,4% sử dụng hình thức thi tuyển và 29,9% kết hợp thi tuyển và xét hồ sơ để tuyển sinh đầu vào. Về phương thức tổ chức đào tạo, 53,2% cơ sở tổ chức lớp đào tạo liên thông riêng, 28,6% kết hợp tổ chức lớp liên thông chính quy riêng và lớp cùng sinh viên chính quy, 18,2% tổ chức cho sinh viên liên thông chính quy học cùng lớp với sinh viên chính quy.

Đào tạo liên thông có 2 hình thức

là: Chính quy và vừa làm vừa học, trong đó ở hình thức nào cũng có nhóm khác nhau: Từ trung cấp lên đại học, từ cao đẳng lên đại học và từ đại học sang đại học (văn bằng 2). Trong 134 trường có đào tạo liên thông, các trường có thể đào tạo theo hình thức chính quy và vừa làm vừa học, hoặc chỉ đào tạo một hình thức: Chính quy/vừa làm vừa học. Cũng có thể đào tạo một hoặc nhiều cấp độ khác nhau tùy theo nhu cầu người học và năng lực của nhà trường.

Mặc dù đào tạo liên thông chính quy từ cao đẳng lên đại học có nhiều trường tổ chức nhất nhưng số lượng chương trình đào tạo liên thông theo hình thức vừa làm, vừa học từ cao đẳng lên đại học lại nhiều hơn - với

411 chương trình. Nguyên nhân của việc này là, người học liên thông đa phần là đi làm, học liên thông lên đại học để phục vụ nhu cầu trong công việc. Do đó hình thức vừa làm, vừa học giúp người học có thể duy trì công việc hiện có, đồng thời nâng cao kiến thức, trình độ.

Tại Phiên họp thứ 4 của Tiểu ban Giáo dục đại học (Hội đồng Quốc gia giáo dục và phát triển nhân lực) diễn ra cuối tháng 12/2023, Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Hoàng Minh Sơn nhìn nhận, hiện hệ thống liên thông được tổ chức, triển khai đa dạng. Mặc dù các chính sách quy định hướng đến việc mở cơ hội, tạo điều kiện học tập cho người học, nhưng điều đó không dễ dàng. Cùng đó, đào tạo liên thông tuy được tạo điều kiện thuận lợi nhưng vẫn phải đáp ứng, thích nghi với sự thay đổi của thị trường lao động.

Thứ trưởng gợi mở, cần tập trung nhiều hơn vào xây dựng chính sách, tạo cơ hội cho người học và cơ sở giáo dục đại học; đồng thời đáp ứng yêu cầu thị trường lao động. Theo đó, có thể xây dựng hội đồng liên thông. Cấp cơ sở có thể xây dựng quy chế với những chuẩn mực và có sự liên kết, liên minh nhằm bảo đảm công bằng với người học; đồng thời bảo đảm chất lượng, hiệu quả trong quá trình đào tạo. Ngoài ra, các thông tin phải minh bạch, công khai.

Thứ trưởng Hoàng Minh Sơn đề nghị Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội tham gia, phối kết hợp mạnh mẽ hơn nữa trong quá trình xây dựng dự thảo Nghị định “Quy định về liên thông giữa các cấp học, trình độ đào tạo trong hệ thống giáo dục quốc dân”; bổ sung thêm căn cứ, phân tích kỹ hơn dữ liệu theo trường, ngành, đối tượng để phát hiện ra những điểm nghẽn và nguyên nhân; từ đó có giải pháp tháo gỡ phù hợp.

Đào tạo liên thông:

Nhìn vào thực tế để tháo gỡ điểm nghẽn

■ MINH PHONG

Mục tiêu hàng đầu của đào tạo liên thông từ trung học chuyên nghiệp lên cao đẳng và đại học là cung cấp nhân lực, đáp ứng nhu cầu thị trường lao động (cả về số và chất lượng). Tuy nhiên, vấn đề này còn nhiều khó khăn nên cần giải pháp tháo gỡ.

Vấn còn hạn chế

Theo PGS.TS Tô Bá Trường - Viện Nghiên cứu hợp tác phát triển giáo dục, đào tạo liên thông giáo dục nghề nghiệp với giáo dục đại học là bảo đảm tính kế thừa, thống nhất và chuyển tiếp liên tục hệ thống kiến thức, kỹ năng giữa các trình độ của hai lĩnh vực này.

Đào tạo liên thông từ giáo dục nghề nghiệp lên giáo dục đại học không chỉ đơn thuần là đảm bảo tính kế tiếp, kế thừa mục tiêu, chương trình, mà còn tránh trùng lặp nội dung, giúp giảm thời gian, tối ưu hóa quá trình đào tạo. Qua đó, xã hội nhanh chóng có được đội ngũ sớm tham gia vào thị trường lao động, tạo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội.

“Đổi mới hệ thống giáo dục theo hướng mở, linh hoạt, liên thông giữa các bậc học, trình độ và phương thức giáo dục, đào tạo”, PGS.TS Nguyễn Danh Nam - Trưởng ban Đào tạo và Quản lý người học (Đại học Thái Nguyên) nhắc lại Nghị quyết số 29 của Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Tuy nhiên, thực tiễn có những hạn chế nhất định. Cụ thể, giáo dục nghề nghiệp có thiên hướng đào tạo kỹ năng nghề, còn giáo dục đại học đào tạo tư duy sáng tạo. Ngoài ra, việc xác định và công nhận giá trị chuyển đổi hoặc kết quả học tập được miễn trừ còn bất cập.

Theo dõi quá trình đào tạo liên thông hơn 20 năm qua, TS Hoàng Ngọc Vinh - nguyên Vụ trưởng Vụ Giáo dục Chuyên nghiệp (Bộ GD&ĐT) nhận thấy một số hạn chế như: Thiếu các nghiên cứu thống kê đánh giá về chất lượng và hiệu quả của đào tạo liên thông giữa giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học. Ngoài ra, thiếu dữ liệu thống kê, lưu trữ để nghiên cứu hiệu quả và đánh giá tác động của việc thực thi chính sách cũng như các cơ chế.

“Chúng ta thiếu chính sách mang tính hệ thống khi thiết kế các con

Học sinh Trường THCS Trung Đô (TP Vinh, Nghệ An) tại Cuộc thi sáng tạo robot năm 2023 do Trường ĐH Sư phạm Hà Nội tổ chức.

Ảnh: Sỹ Điền

Liên thông giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học góp phần xây dựng xã hội học tập. Ảnh minh họa: Sỹ Điền

đường học tập khác nhau, từ giáo dục phổ thông, giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học. Hạn chế trên tạo ra những rào cản khiến quá trình liên thông không diễn ra trơn tru theo mạch và luồng được khuyến cáo về lĩnh vực, ngành học từ giáo dục trung học đến cao đẳng, đại học”, TS Hoàng Ngọc Vinh viện dẫn.

Rào cản từ đâu?

Đề cập đến những rào cản chính với đào tạo liên thông từ giáo dục nghề nghiệp lên giáo dục đại học, TS Hoàng Ngọc Vinh cho rằng, nhận thức và địa vị xã hội của giáo dục nghề nghiệp đôi khi bị coi là thấp kém so với giáo dục đại học. Điều này dẫn đến

thiếu quan tâm, tin cậy của đội ngũ giảng viên với học vấn của những người tốt nghiệp trường nghề. Nhận thức này có thể ngăn cản học viên theo đuổi con đường học nghề và cản trở quá trình chuyển đổi giữa giáo dục nghề nghiệp và giáo dục đại học.

Hiện, còn thiếu khung liên thông chỉ ra con đường học tập rõ ràng, vô hình trung có thể gây nhầm lẫn cho sinh viên và giảng viên. “Một số trường cao đẳng hay trung cấp đôi khi quảng bá không rõ ràng để thu hút người học và “khẳng định” có thể học liên thông lên đại học một cách chung chung mà bỏ qua các điều kiện khác”, TS Hoàng Ngọc Vinh nêu thực trạng.

Ngoài ra, còn có sự khác biệt về nội dung, cấu trúc của chương trình giáo

dục nghề nghiệp và giáo dục đại học. Thực trạng này có thể tạo ra những thách thức khi sinh viên cố gắng chuyển đổi giữa hai chương trình. Sự sai lệch có thể dẫn đến nhu cầu học bổ sung nhiều học phần và có trùng lặp nhất định. Trong khi cấu trúc chương trình giảng dạy ở giáo dục đại học chia làm ba phần theo quy định, còn với giáo dục nghề nghiệp thì cấu trúc không tương thích và sự so sánh để miễn trừ rất khó khăn do giáo dục nghề nghiệp nhấn mạnh đào tạo thực hành. “Có khi cùng tên ngành nghề đào tạo nhưng nội hàm chương trình và chuẩn đầu ra của giáo dục nghề nghiệp khác với chuẩn đầu ra ở giáo dục đại học”, TS Hoàng Ngọc Vinh nhận định.

Tháo gỡ từ cơ chế, chính sách

Trao đổi về một số giải pháp tháo gỡ, nguyên Vụ trưởng Vụ Giáo dục Chuyên nghiệp (Bộ GD&ĐT) đề xuất: Hoàn thiện luật pháp liên quan đến giáo dục nghề nghiệp nói chung và đào tạo liên thông nói riêng. Muốn vậy, cần sớm đề xuất sửa đổi Luật Giáo dục nghề nghiệp. Ngoài ra, cần điều chỉnh một số điểm chưa phù hợp trong quy định đào tạo liên thông về đối tượng, xét tuyển vào đại học, cũng như bổ sung quy định cho phép bố trí các môn học/học phần mang tính bắc cầu, giúp người học bù đủ kiến thức

định kỳ của giáo viên, cơ sở giáo dục. Do vậy, việc phối kết hợp của Vụ Giáo dục Trung học và Cục Quản lý chất lượng rất quan trọng, đảm bảo sự nhất quán, phân công trọng tâm trách nhiệm rõ ràng để việc xét tốt nghiệp toàn diện, thực chất.

Một điều quan trọng là những giáo viên, chuyên gia được lựa chọn để xây dựng ngân hàng đề cần tập huấn kỹ lưỡng về Chương trình GDPT 2018, kiến thức nghiệp vụ, kỹ năng ra đề và cần đạt chứng chỉ sau tập huấn. Dựa vào kết quả tập huấn để chọn lọc nhân sự sẽ khách quan, chất lượng, không chỉ cho Bộ GD&ĐT xây dựng ngân hàng đề thi tốt nghiệp THPT, mà cả địa phương xây dựng ngân hàng đề phục vụ công tác đánh giá thường xuyên và định kỳ.

Hiện có khoảng 10 trường đại học tổ chức thi đánh giá theo năng lực, có ngân hàng đề được xây dựng nhiều năm, cần rà soát tuyển chọn, chỉnh sửa cho sát với Chương trình GDPT 2018 để đưa vào ngân hàng đề.

Do nguồn đề tuyển chọn từ nhiều địa phương, chất lượng khác nhau, việc thẩm định, chọn lọc, sửa đổi, điều chỉnh nguồn đề đòi hỏi công phu, nên cần đầu tư nguồn lực, thời gian, giải pháp cụ thể và kế hoạch hiệu quả để thực hiện. Trong đó có chế độ, kinh phí bồi dưỡng xứng đáng cho giáo viên, chuyên viên có đề xuất đề nguồn và chuyên gia thẩm định, chọn lọc và chỉnh sửa để đưa vào ngân hàng đề.

Tăng cường đầu tư cho môn thi mới

- Năm 2025, lần đầu tiên môn Tin học được đưa vào Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Ông có lưu ý, đề xuất gì khi xây dựng đề thi với môn học này?

- Cũng như các môn học khác, lần đầu đổi mới cách tiếp cận xây dựng ngân hàng đề thi nên có nhiều thách thức, khó khăn cần quan tâm giải quyết. Môn Tin học lần đầu là môn thi tự chọn (bình đẳng như 9 môn học khác), chưa có trải nghiệm nhiều trong việc xây dựng ngân hàng đề thi nên khó khăn gấp bội. Các cấp quản lý giáo dục cần quan tâm đầu tư tăng cường đặc biệt cho môn Tin học.

Cụ thể, khó khăn lớn nhất là phải thay đổi nhận thức cho lãnh đạo, quản lý các cấp, thẩm nhuần hơn nữa năng lực tin học là một trong các năng lực đặc thù của mọi môn học, cần có đối với mọi học sinh. Lâu nay bất cập ở chỗ, nhận thức và chủ trương có thể có, ai cũng thấy năng lực tin học tối cần thiết cho mọi người trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0; nhưng thực tế triển khai lại rất đáng quan ngại. Tin học không là môn thi, không có trong tổ hợp xét thi tốt nghiệp nên bị coi là "môn phụ", ít quan tâm. Tôi không hiểu vì lý do gì mà trong ngân hàng đề thi đánh giá năng lực để

Học sinh Trường THCS-THPT Ban Mai (Hà Đông, Hà Nội).

Ảnh: NTCC

tuyển sinh hầu hết trường đại học không có câu hỏi nào về năng lực tin học, dẫu rằng đây là một trong những năng lực bắt buộc phải có đối với mỗi học sinh. Ngay cả gần 170 khoa, trường đại học có tuyển sinh ngành Công nghệ thông tin cũng không có môn Tin học trong các tổ hợp môn tuyển sinh.

Khoảng cách giữa định hướng, chủ trương đúng và sự thật về triển khai thực tế còn khá xa. Các bất cập nêu trên dẫn đến hệ lụy nhiều trường THPT hạn chế, thậm chí có trường không đưa môn Tin học vào các tổ hợp môn học để học sinh lựa chọn. Tình trạng này đáng báo động, bởi có thể dẫn đến một bộ phận học sinh cả cấp học THPT hoàn toàn không được học Tin học. Cùng đó, nhiều năm qua, vấn đề thi kiểm tra đánh giá việc dạy và học môn Tin học chưa được thực hiện bài bản, có chất lượng như các môn học khác. Chuyên viên phụ trách môn Tin học và giáo viên Tin học ít có kinh nghiệm trong xây dựng ngân hàng đề, nay đòi hỏi phải cố gắng gấp bội.

Chương trình GDPT 2018 môn Tin học có nhiều đổi mới khá căn bản, cập nhật tính hiện đại, thay đổi cách tiếp cận, nên có thể nói ngân hàng đề thi hầu như chưa có, chưa có gì nhiều để kế thừa. Ví dụ, Chương trình GDPT 2006, lớp 12 chỉ có một chủ đề là "Cơ sở dữ liệu"; còn với Chương trình GDPT 2018, chủ đề này được dạy và học ở lớp 11. Thay vào đó, Chương trình GDPT 2018 môn Tin học lớp 12 có 7 chủ đề hoàn toàn mới. Điều này là tất yếu vì Tin học phát triển nhanh, cần cập nhật kiến thức mới. Tuy nhiên, sự thay đổi này là thách thức không nhỏ để xây dựng ngân hàng đề thi theo định hướng mới.

Thêm nữa, dẫu rằng Chương trình

GDPT 2018 xác định rõ ràng nội dung môn Tin học gồm 3 mạch kiến thức hòa quyện là: Học vấn số hóa phổ thông, Tin học ứng dụng (ICT), Khoa học máy tính (CS). Tuy nhiên không ít người cho rằng, năng lực tin học chỉ có kỹ năng sử dụng máy tính, tức chỉ có mạch kỹ năng học vấn số phổ thông (thực chất là tin học văn phòng), không quan tâm thích đáng đến mạch kiến thức Khoa học máy tính. Điều này cần quan tâm, nếu không sẽ ảnh hưởng đến chất lượng không chỉ việc dạy và học, mà còn thể hiện trong quá trình xây dựng ngân hàng đề thi.

Theo định hướng, đề thi tốt nghiệp cơ bản dựa theo chương trình lớp 12, trong khi ở lớp 10, 11 có nhiều chủ đề cốt lõi, nhiều thời lượng cho cả cấp học. Điều này đòi hỏi cần có trao đổi thảo luận rộng rãi để có sự thống nhất trước, quán triệt thấu đáo cho giáo viên, cán bộ quản lý, tránh thiếu nhất quán giữa các địa phương.

Do đó, việc cần là tập huấn cho giáo viên, cán bộ quản lý môn Tin học sâu, đúng trọng tâm hơn về Chương trình môn Tin học 2018 và cấu trúc đề thi tốt nghiệp môn Tin học. Ví dụ, tập huấn xây dựng ma trận đề, đặc tả đề thi cho một số chủ đề quan trọng, có nhiều tiết học, cách tạo đề trắc nghiệm khách quan sao cho có chất lượng.

- Cấu trúc đề thi chỉ có 2 dạng trắc nghiệm khách quan, chưa thi được thực hành Tin học trong Kỳ thi tốt nghiệp THPT. Vậy đề thi phải thiết kế thế nào để có thể khắc phục hạn chế, đánh giá được tốt nhất năng lực học sinh?

- Yêu cầu cần đạt trong chương trình GDPT chú trọng để học sinh làm ra sản phẩm thông qua thực hành, bài tập nhóm, dự án. Ở lớp 12, tổng thời lượng thực hành, làm sản phẩm cho

định hướng Tin học ứng dụng (ICT) chiếm khoảng 50% và cho định hướng Khoa học máy tính (CS) khoảng 35%. Điều này đòi hỏi trọng số (tỷ lệ tiêu chí xét tốt nghiệp) đánh giá phải tương xứng.

Tôi quan niệm, ngân hàng đề phục vụ cả việc làm đề thi tốt nghiệp THPT và đánh giá thường xuyên, định kỳ sẽ có nhiều dạng thức khác nhau, không chỉ có 2 hoặc 3 dạng trắc nghiệm khách quan. Nên phủ hết các dạng thức khác, có tự luận, thực hành và cả dạng câu hỏi trắc nghiệm khách quan. Có thể cần chú trọng hơn đánh giá thường xuyên, định kỳ về sản phẩm làm được của học sinh.

Đối với môn Tin học, không đòi hỏi phải tốn kém kinh phí nhiều để làm ra sản phẩm. Thông qua làm sản phẩm phát triển được năng lực vận dụng, giải quyết vấn đề, phát triển khả năng sáng tạo, làm việc nhóm, giao lưu bạn bè rất hiệu quả. Kết quả thi tốt nghiệp THPT cũng chỉ là một tiêu chí để xét tốt nghiệp cho học sinh. Bởi vậy, không để cấu trúc đề thi tốt nghiệp chi phối quá mức sẽ ảnh hưởng đến chất lượng đánh giá thường xuyên, định kỳ, kéo theo việc xét tốt nghiệp thiếu toàn diện.

Cũng cần nói thêm rằng, câu hỏi trắc nghiệm khách quan cũng có thể đánh giá về thực hành, dù rằng chủ yếu ở mức biết, hiểu. Thêm nữa, trắc nghiệm khách quan cũng có thể đánh giá tư duy, năng lực sáng tạo, giải quyết vấn đề, dẫu rằng điều này là không dễ; người ra đề cần có kinh nghiệm, hiểu yêu cầu cần đạt trong chương trình thấu đáo, có hiểu biết tốt về nghiệp vụ xây dựng đề thi.

- Xin cảm ơn ông!

HÀIBÌNH (Thực hiện)

PGS.TS Hồ Sĩ Đàm. Ảnh: NVCC

Bước đột phá trong xây dựng ngân hàng đề thi

Bày tỏ đồng tình với định hướng xây dựng ngân hàng câu hỏi thi tốt nghiệp THPT có tính mở, NGND.PGS.TS Hồ Sĩ Đàm - Chủ biên Chương trình GDPT 2018 môn Tin học, đồng thời chia sẻ những điểm đáng lưu ý để có sản phẩm chất lượng.

Lợi ích “kép”

- Bộ GD&ĐT định hướng xây dựng ngân hàng câu hỏi thi Kỳ thi tốt nghiệp THPT từ năm 2025 có tính mở, phát huy trí tuệ toàn ngành. Quan điểm của ông về định hướng này?

- Tôi cho rằng, định hướng này có tính đột phá, đổi mới tư duy sẽ mang lại nhiều hiệu quả. Như GS.TS Nguyễn Ngọc Hà - Phó Cục trưởng Cục Quản lý chất lượng (Bộ GD&ĐT) đã trao đổi trên báo chí. Cách tiếp cận mở, mới này huy động được nhiều giáo viên, chuyên viên giáo dục của cả nước, tạo nguồn đề phong phú, sát với kết quả dạy và học. Làm được điều này, ngân hàng đề sẽ phục vụ hiệu quả không chỉ cho việc ra đề thi tốt nghiệp THPT, mà còn cả công tác kiểm tra, đánh giá thường xuyên, định kỳ trong quá trình dạy và học ở các nhà trường.

Các cơ sở giáo dục có được nguồn đề phong phú để tham khảo, tự so sánh, đánh giá nhằm hoàn thiện nguồn đề kiểm tra đánh giá thường xuyên và định kỳ, đảm bảo hòa nhập với mặt bằng chất lượng giáo dục chung các vùng miền khác nhau trên cả nước. Qua đó, tạo động lực để mỗi địa phương có giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục sao cho “bằng chị, bằng em”.

Cách làm này còn tạo cơ hội cho giáo viên thể hiện được tâm huyết, năng lực bản thân, tạo nguồn nhân lực ngày càng phát triển, có chất lượng về làm ngân hàng đề thi cho cả trường, sở và Bộ GD&ĐT; tránh lựa chọn cán bộ theo cảm nhận của lãnh đạo, đôi khi chọn đối tượng không phù hợp, khó đáp ứng yêu cầu khách quan, chất lượng. Bên cạnh đó, trong quá trình tham khảo, đánh giá khách quan ngân hàng đề thi giúp giáo viên, cán bộ quản lý có cơ sở điều chỉnh quan niệm còn chưa chuẩn xác về yêu cầu cần đạt, nội dung cốt lõi của Chương trình GDPT

2018 cần thể hiện đúng trong các đề thi, kiểm tra.

- Từ trước đến nay, công tác làm đề thi luôn tối mật. Cách ra đề có tính mở rất mới, theo ông có thể gặp phải những khó khăn như thế nào?

- Cách làm mới tất yếu sẽ gặp khó khăn nhất định. Trước hết là nhận thức về vai trò, trách nhiệm tham gia từ cán bộ quản lý các cấp, đơn vị chức năng đến cộng đồng giáo viên. Tránh coi đây là cơ hội có nguồn đề để khai thác, áp dụng cho địa phương mà xem nhẹ trách nhiệm đóng góp xây dựng nguồn đề, nhất là trong các năm đầu sẽ ít về số lượng và chất lượng chưa cao.

Cách tiếp cận về kiểm tra, đánh giá của Chương trình GDPT 2018 là theo năng lực và dựa vào yêu cầu cần đạt

của chương trình. Hai điểm đổi mới cốt lõi này còn mới đối với giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục. Tuy Bộ GD&ĐT có nhiều văn bản hướng dẫn, nhưng thói quen dựa vào nội dung có trong sách giáo khoa không chỉ trong dạy và học mà cả thi, đánh giá thường xuyên, định kỳ và đề thi tốt nghiệp đã ăn sâu, không dễ thay đổi một sớm, một chiều.

Đề thi tốt nghiệp THPT cơ bản dựa vào nội dung, yêu cầu cần đạt của chương trình lớp 12. Trong khi năm 2025 là năm đầu thực hiện Chương trình GDPT 2018 ở lớp 12. Trải nghiệm dạy và học theo chương trình mới chưa nhiều, có thể ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng nguồn đề thi tốt nghiệp và kiểm tra đánh giá thường xuyên, định kỳ do địa phương đề xuất. Điều này phải mất ít nhất

một, hai kỳ thi mới nâng cao được số và chất lượng. Vì vậy, Bộ GD&ĐT nên có sự chủ động xây dựng ngân hàng đề thi cho kỳ thi đầu tiên đổi mới.

Quán triệt về định hướng và đầu tư nguồn lực, thời gian

- Ông có những gợi ý, đề xuất gì cho hoạt động xây dựng ngân hàng câu hỏi thi Kỳ thi tốt nghiệp THPT từ năm 2025?

- Tôi cho rằng, trước hết cần quán triệt đổi mới về thi, đánh giá theo năng lực, dựa trên yêu cầu cần đạt của chương trình. Coi trọng cả đánh giá thường xuyên, định kỳ và thi tốt nghiệp. Đồng thời, cần quán triệt tiêu chí để xét tốt nghiệp theo định hướng dựa vào kết quả của các hoạt động này. Bởi vậy, không nên quá thiên lệch, chỉ chú trọng làm đề thi tốt nghiệp THPT. Giữa đề thi tốt nghiệp THPT và đánh giá thường xuyên, định kỳ có liên quan chặt chẽ, bổ trợ cho nhau; nhưng cũng có khác biệt. Ví dụ, đề thi tốt nghiệp THPT, cấu trúc đề có hạn chế với chỉ hai, ba dạng trắc nghiệm khách quan, trong khi đó, để kiểm tra đánh giá thường xuyên, định kỳ cần đa dạng hơn; có tự luận, trắc nghiệm khách quan, cả thực hành, thực hiện dự án, tạo sản phẩm. Câu hỏi trắc nghiệm khách quan cũng phong phú, có cả điền khuyết, ghép cặp, câu hỏi ngắn...

Theo tôi, Bộ GD&ĐT tập trung chủ yếu về ngân hàng đề thi tốt nghiệp THPT theo cấu trúc đã xác định; còn các địa phương lo về đề thi đánh giá thường xuyên và định kỳ. Như vậy sẽ đánh giá kết quả dạy và học toàn diện, việc xét tốt nghiệp đảm bảo chuẩn xác hơn. Tránh cấu trúc đề thi tốt nghiệp chủ yếu theo dạng thức trắc nghiệm khách quan chỉ phối, ảnh hưởng quá sâu đến cấu trúc đề kiểm tra, đánh giá

Giáo viên Phenikaa School phân tích đề thi tốt nghiệp THPT cho học sinh.

Ảnh: NTCC

Ngân hàng đề thi chỉ bao gồm các câu hỏi với 2 dạng trắc nghiệm khách quan có hạn chế là khó đánh giá năng lực học sinh thông qua sản phẩm một cách hiệu quả. Tuy nhiên về cơ bản có thể đánh giá được nếu ngân hàng đề được xây dựng có chất lượng. Tất nhiên, xây dựng câu hỏi đáp ứng yêu cầu đòi hỏi có kiến thức kỹ năng nghiệp vụ tốt, chuyên tâm và trách nhiệm cao.

Lớp học trực tuyến của cô Trần Thị Nga - Trường THCS Cầu Giấy (quận Cầu Giấy) và học sinh Trường Tiểu học & THCS Suối Giang (Văn Chấn, Yên Bái). Ảnh: NVCC

Hỗ trợ học sinh vùng khó học tiếng Anh:

Trao chìa khóa mở thế giới

■ VÂN ANH

Việc giáo viên Hà Nội hỗ trợ dạy tiếng Anh trực tuyến cho học sinh các trường vùng cao đã đem lại hiệu quả thiết thực.

Quận giúp huyện, trường giúp trường

Tại Trường Tiểu học Lĩnh Nam (Hoàng Mai, Hà Nội) từ đầu năm học 2023 - 2024, bên cạnh việc dạy tiếng Anh cho học sinh trong trường, cô Đỗ Dương Phương Thảo và Bùi Bích Phương còn nhận thêm nhiệm vụ hỗ trợ dạy tiếng Anh trực tuyến cho các trường tiểu học trên địa bàn huyện Phong Thổ (Lai Châu).

Cô Nguyễn Thị Thúy Hương - Hiệu trưởng Trường Tiểu học Lĩnh Nam cho biết: Đầu năm học, sau khi nhận được lời đề nghị giúp đỡ của Phòng GD&ĐT huyện Phong Thổ, Phòng GD&ĐT quận Hoàng Mai đã động viên các trường tiểu học trong quận đăng ký hỗ trợ, chia sẻ. Trường Tiểu học Lĩnh Nam là đơn vị tiên phong thực hiện nội dung này.

Đầu tháng 10/2023, ban giám hiệu nhà trường và tổ chuyên môn Tiếng Anh đã xây dựng thời khóa biểu 16 tiết dạy trong chương trình tiếng Anh lớp 3 do cô Đỗ Dương Phương Thảo và Bùi Bích Phương giảng dạy. Đây là 2 giáo viên trẻ tốt nghiệp đại học chuyên ngành Ngôn ngữ Anh, có nhiều nhiệt huyết, sáng tạo.

Để phục vụ việc dạy học trực tuyến, nhà trường chuẩn bị đầy đủ thiết bị như tivi, loa, mic, đường truyền Internet, phòng học trực tuyến Zoom. Các cô giáo được phân công nhiệm vụ cụ thể, có giáo án và kế hoạch dạy học. Từ tháng 10 đến

nay, nhà trường tổ chức nhiều lớp học trực tuyến kết nối với các trường tiểu học trên địa bàn huyện Phong Thổ như: Sĩ Lỗ Lầu, Vàng Ma Chải, Đào San, Mù Sang, Nậm Xe, Hoàng Thèn, Lân Nhì Thàng, Sin Suối Hồ, Huổi Luông...

Là người trực tiếp đứng lớp, cô Đỗ Dương Phương Thảo chia sẻ: Học sinh huyện Phong Thổ nói riêng và miền núi nói chung còn khó khăn trong học tập, nhất là môn Tiếng Anh, Tin học. Tuy nhiên, các em hoàn toàn có khả năng tiếp thu kiến thức, nâng cao chất lượng học tập nếu được tiếp cận nguồn học liệu phong phú từ thầy cô trên cả nước.

Tương tự, nhận được lời đề nghị giúp đỡ từ huyện Hoàng Su Phì, tỉnh Hà Giang, ngành GD-ĐT quận Hai Bà Trưng và các nhà trường đã nhận dạy tiếng Anh trực tuyến cho các trường tiểu học trên địa bàn gồm: Bản Nhùng, Nậm Dịch, Thèn Chu Phìn.

Ông Cấn Văn Đa - Trưởng phòng GD&ĐT quận Hai Bà Trưng cho hay: Đầu năm 2024, hai phòng GD&ĐT ký biên bản ghi nhớ về việc hỗ trợ dạy học trực tuyến môn ngoại ngữ lớp 3, lớp 4 theo Chương trình GDPT 2018. Theo đó, giáo viên tiếng Anh các trường tiểu học Tây Sơn, Lê Văn Tám, Vĩnh Tuy, Bạch Mai hỗ trợ, giảng dạy cho học sinh huyện Hoàng Su Phì với thời lượng 4 tiết mỗi tuần.

Qua 4 tháng triển khai, việc dạy học trực tuyến đã mang lại kết quả bước đầu. Học sinh huyện miền núi

Hoàng Su Phì chia sẻ cảm xúc vui mừng, may mắn được học những giáo viên có trình độ, chuyên môn cao, tâm huyết với công việc. Còn giáo viên điểm cầu Hà Nội bày tỏ mong muốn được gần gũi, giúp đỡ học sinh Hoàng Su Phì, có cơ hội được giao lưu trực tiếp với thầy trò ở đây.

Trao cơ hội

Hỗ trợ học trò miền núi học tiếng Anh, Sở GD&ĐT Hà Nội huy động đội ngũ giáo viên gồm 255 người trong Cầu lạc bộ cán bộ quản lý, giáo viên Hà Nội tham gia lớp bồi dưỡng tiếng Anh tại Australia trực tiếp đứng lớp. Đến nay, các thầy, cô giáo đã thực hiện giảng dạy được gần 700 tiết tại 17 trường THCS trên địa bàn các huyện vùng cao tỉnh Yên Bái.

Để bảo đảm các tiết dạy hiệu quả, Sở GD&ĐT tỉnh Yên Bái cử 118 giáo viên tham gia trợ giảng, hỗ trợ giáo viên Hà Nội tại từng lớp học. Hai bên thường xuyên trao đổi nắm bắt tình hình, tiến độ triển khai để có chỉ đạo, hướng dẫn phù hợp với từng đơn vị.

Tham gia hỗ trợ dạy tiếng Anh trực tuyến cho học sinh lớp 7D, Trường THCS Khẩu Ly (Trạm Tấu, Yên Bái), cô Nguyễn Bích Thủy - Trường THCS Ba Đình (quận Ba Đình) thấy hạnh phúc và tự hào khi được mang ngôn ngữ Anh, chìa khóa mở ra thế giới đến với học sinh vùng cao.

Một vài tiết dạy đầu tiên, cô gặp khá nhiều khó khăn trong giao tiếp cũng như truyền đạt kiến thức bởi đa số học sinh là người dân tộc. Không

chỉ vậy, cơ sở vật chất chưa tốt, nhiều em có hoàn cảnh khó khăn nên ít có cơ hội được tiếp xúc với phương pháp dạy học tiên tiến. Nhưng sau đó, các em dần bắt nhịp cách học, chăm chú vào bài học và lắng nghe cô giáo giảng, tích cực tham gia phát biểu xây dựng bài cũng như tham gia các hoạt động trong bài học. Dù chỉ học trực tuyến, học sinh gặp cô giáo qua màn hình máy tính, nhưng các em tương tác rất nhiệt tình với câu hỏi và hoạt động mà cô giáo đưa ra.

"Tuy còn khó khăn cho cô và trò, nhưng đã nhận nhiệm vụ được giao, tôi sẽ cố gắng hết sức để vận dụng những phương pháp dạy học vừa lời cuốn vừa phù hợp để học sinh có thể nắm vững kiến thức và yêu mến môn học Tiếng Anh nhiều hơn", cô Thủy tâm sự.

Chia sẻ của cô Lê Kim Anh - Hiệu trưởng Trường THCS Cầu Giấy (quận Cầu Giấy): Thực hiện chỉ đạo của UBND thành phố Hà Nội về việc hỗ trợ tỉnh Yên Bái dạy tiếng Anh trực tuyến năm học 2023 - 2024, Ban giám hiệu Trường THCS Cầu Giấy đã sát sao và tạo điều kiện tốt nhất để tổ Tiếng Anh hoàn thành nhiệm vụ.

Tổ Tiếng Anh nhà trường đã kết nối với giáo viên tỉnh Yên Bái lên kế hoạch soạn giảng các tiết dạy trực tuyến. Các tiết học được thực hiện bởi cô giáo Cao Thu Hương, Trần Thị Nga, Nguyễn Kim Uyên. Bằng nhiệt huyết, trách nhiệm, các cô đã mang tới tiết dạy sôi nổi, hấp dẫn cùng hình thức tổ chức hoạt động học tập tiếng Anh phong phú, đạt hiệu quả cao.

Học sinh tỉnh Yên Bái chăm chú lắng nghe, học tập nghiêm túc, đồng thời có tương tác vui vẻ, thoải mái với giáo viên giảng dạy trên không gian lớp học trực tuyến, tạo sự kết nối giữa người dạy và học dù ở những không gian địa lý, vùng miền khác nhau.

“Giám đốc Sở GD&ĐT Hà Nội Trần Thế Cương cho biết, Hà Nội sẵn sàng mở rộng hình thức hỗ trợ giảng dạy trực tuyến cho học sinh các cấp học; đồng thời tăng cường triển khai các hoạt động nhằm hỗ trợ, bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên tiếng Anh nói riêng và môn học khác nói chung.

Đưa hát chèo, ca trù vào trường học

■ NGUYỄN DIU

Với mong muốn bảo tồn và phát huy bộ môn âm nhạc dân gian, nhiều trường học tại Hải Phòng nỗ lực đưa nghệ thuật hát chèo, ca trù để truyền dạy tới học sinh.

Giáo dục qua tình yêu nhạc dân tộc

Cô Trịnh Thị Hoài Nam, Trường Tiểu học Hòa Bình (Thủy Nguyên) là người đa tài. Không chỉ viết thư pháp đẹp, cô còn hát ca trù rất hay.

Cô Nam chia sẻ, làng Đông Môn vốn là cái nôi ca trù của vùng duyên hải Bắc Bộ. Nơi đây không chỉ có Phú Từ thờ tổ nghề ca trù, mà còn từng là một giáo phường ca trù lớn trong vùng với những kếp đàn, đào nương nổi tiếng. Ca trù như đã ngấm vào máu thịt của người Đông Môn. Trong một lần tham gia múa phụ họa cho tiết mục ca trù trong xã, cô bị mê mẩn bởi hình ảnh đẹp, quý phái, sang trọng của các ca nương. Từng giai điệu đã đưa tâm trí cô lộn ngược dòng về với những nét đẹp trong sinh hoạt văn hóa của cha ông. Thoảng nghĩ trong đầu, đây là loại hình văn nghệ dân gian hay cần học hỏi và phát huy, cô Hoài Nam đem ý tưởng đề xuất với người phụ trách câu lạc bộ ca trù của xã Hòa Bình để được gieo duyên.

Từ khi tham gia vào câu lạc bộ ca trù của xã, cô Hoài Nam kiên trì học tập, sinh hoạt 1 - 2 buổi/tuần. Vì có năng khiếu âm nhạc và đam mê giọng ca cổ nên cô giáo tiến bộ rất nhanh, hát hay. Ngoài giờ dạy trên lớp, cô thường tham gia các hoạt động của địa phương và biểu diễn nhiều nơi trong các dịp hoạt động phong trào. Điều đáng nói, từ khi có cô giáo hát ca trù hay, phong trào văn nghệ dân gian trong Trường Tiểu học Hòa Bình sôi nổi hẳn lên. Ngày càng nhiều học sinh theo cô Nam học hát ca trù. Vậy là cứ sau mỗi giờ học, cuối buổi là cô trò lại cùng nhau tập luyện, ngân nga âm điệu nhạc cổ.

Cô giáo Vũ Thị Xứng - Hiệu trưởng nhà trường cho hay, cô Nam không chỉ giỏi chuyên môn, mà còn có năng khiếu nghệ thuật. Dù không chuyên nghiệp nhưng cô giáo hát ca trù hay. Điều đáng nói là cô đã lan tỏa và phát huy được nét đẹp văn nghệ dân gian của cha ông mà không phải ai cũng làm được. Ca trù rất khó học và kén người nghe. Vì thế, nếu không yêu, không tâm huyết thì khó theo nổi. Nhà trường luôn tạo điều kiện, sân chơi cho cô trò thể hiện và phát huy giá trị văn hóa truyền thống và qua đó giáo

Câu lạc bộ ca trù của cô trò Trường Tiểu học Hòa Bình.

dục học sinh tình yêu quê hương, đất nước, niềm tự hào về những nét đẹp dân gian của cha ông.

Hoàng Thị Phương Anh, học sinh lớp 4A2 cho biết, nhà gần đình Đông Môn, cứ dịp cuối tuần em lại theo bà ra đình nghe ca trù. Tình yêu với ca trù ngấm dần vào em từ bao giờ không hay và em muốn được theo học. Ca trù khó nhưng khi học em được cô Hoài Nam động viên, chia sẻ. Cô thường cải những lời ca nhẹ nhàng, gần gũi hơn với học trò vào giai điệu nhạc cổ nên chúng em dễ học hơn. Còn Trịnh Hà Vi, lớp 4A1 chia sẻ, em học ca trù được hơn 1 năm và đã biết hát 2 bài. Dù giai điệu âm nhạc cổ khó hát nhưng từng câu, từng lời rất

hay, ý tứ. Ngoài học hát, chúng em được cô dạy múa các điệu cổ và rèn kỹ năng biểu diễn trên sân khấu.

Không chỉ học sinh tiểu học, mà nhiều học sinh THCS tại xã Hòa Bình cũng đam mê ca trù và hát rất hay. Thầy Đỗ Văn Tĩnh, Hiệu trưởng Trường THCS Hòa Bình cho hay, trường có 20 em học sinh tham gia câu lạc bộ ca trù, nhiều em có năng khiếu. Trong đó có em Nguyễn Kim Ngân và Phạm Hương Giang (lớp 8A1), Tô Hương Thảo (lớp 9A3).

Không chỉ duy trì câu lạc bộ, nhà trường còn đưa ca trù vào giảng dạy. Theo thầy Tĩnh, trong môn Giáo dục địa phương lớp 8 có bài học về Ca trù Đông Môn. Đây là cái hay của chương trình mới giúp địa phương phát huy, lan tỏa được nét đẹp văn hóa truyền thống.

Là quê hương của ca trù, nhà trường tích cực phát huy những giá trị đẹp để đó bằng cách tổ chức một chuyên đề chuyên môn cho 215 em học sinh lớp 8. Tại chuyên đề, nhà trường mời các ca nương, kếp đàn nổi tiếng tại địa phương về biểu diễn, trao đổi, chia sẻ với thầy, cô giáo, học sinh về nét đẹp của ca trù. Đây cũng là dịp để cán bộ, giáo viên chuyên môn trong toàn huyện cùng dự, đúc rút kinh nghiệm để giảng dạy tại trường cho phù hợp, đạt mục tiêu đề ra.

Học sinh Trường Tiểu học Nguyễn Văn Tố tham gia các hoạt động nghệ thuật dân gian tại địa phương.

Tháng 1 vừa qua, Trường Tiểu học Hòa Bình đã lên lớp chuyên đề môn “Giữ gìn và nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật Ca trù thông qua môn Lịch Sử và Địa lý lớp 4”. Chuyên đề được lãnh đạo ngành Giáo dục ghi nhận và đánh giá cao. Khi đưa ca trù vào giảng dạy, nhà trường mong muốn học sinh tại địa phương nắm được lịch sử hình thành, cái hay, nét đẹp của nghệ thuật truyền thống. Các em biết được các loại nhạc cụ, thành viên, lối hát, địa danh Phú Từ Đông Môn và được luyện hát một đoạn, hoặc 1 bài ca trù. Qua chuyên đề, thầy, cô giáo mong muốn khơi gợi đam mê, thắp lửa cho tình yêu ca trù, gìn giữ nét đẹp ngàn đời của cha ông.

Nhà trường xác định việc gìn giữ nét đẹp văn hóa truyền thống là trọng trách, vì thế luôn tạo sân chơi lành mạnh cho học sinh thể hiện năng khiếu, đam mê. Các hoạt động chuyên đề, sự kiện phong trào trong trường luôn có tiết mục ca trù để học sinh biểu diễn.

Em Nguyễn Kim Ngân, lớp 8A1 cho hay, em thích hình ảnh người ca nương đẹp, dịu dàng lại hát hay nên quyết tâm theo học ca trù. Em thích được biểu diễn trên sân khấu để thể hiện những lời ca, tiếng hát, lan tỏa nét đẹp văn hóa của quê hương.

Lan tỏa nét đẹp truyền thống

Trường Tiểu học Nguyễn Văn Tố, quận Lê Chân là nơi “gieo mầm” những tài năng hát chèo, ca trù nhí. Để phát huy nét đẹp trong nghệ thuật âm nhạc truyền thống, cô giáo Nguyễn Thị Thắm, Hiệu trưởng nhà trường chủ trương thành lập câu lạc bộ. Ban đầu chỉ vài thành viên, nhưng dần dần câu lạc bộ đông thành viên hơn và hoạt động sôi nổi mỗi tuần 2 - 3 buổi sau giờ học.

Tại phòng thư viện nhà trường, em Tạ Minh Dương (lớp 5H7) ngân nga những câu hát chèo: “Năng vàng trải nhẹ trên đường/ Tung tăng em bước tới trường hôm nay/ Miệt mài học tập hăng say/ Con ngoan trò giỏi dựng xây cuộc đời...”. Bài “Mái trường mến yêu của em” được Minh Dương và các bạn trong câu lạc bộ thể hiện rất hay. Giai điệu “i i i” đặc trưng với ca từ gần gũi, chất chèo cứ thế ngấm dần vào mỗi học sinh.

Cô Thắm cho biết, nhà trường tổ chức câu lạc bộ nghệ thuật dân gian không chỉ giúp học sinh nâng cao đời sống tinh thần, phát triển toàn diện, mà còn góp phần gìn giữ và bảo tồn loại hình nghệ thuật dân gian đặc sắc của dân tộc. Nhà trường thường xuyên liên hệ và phối hợp các nghệ nhân, giáo viên Câu lạc bộ hát a đào ca trù xứ Đông để truyền dạy học sinh. Thầy cô cũng rất vui vì sự đồng hành của phụ huynh cùng nuôi dưỡng tình yêu nghệ thuật truyền thống cho học sinh.

Học sinh Trường Tiểu học Nguyễn Văn Tố không chỉ học hát chèo mà các em còn học hát ca trù. Chính cô Hiệu trưởng Nguyễn Thị Thắm là người thắp lửa đam mê cho các em. Cô Thắm hát ca trù hay và là thành viên sáng lập Câu lạc bộ hát a đào ca trù xứ Đông của quận. Để lan truyền tình yêu nghệ thuật dân gian cho học sinh, câu lạc bộ cũng khai giảng lớp truyền dạy hát ca trù và dân ca khóa 1 dành cho học sinh yêu thích bộ môn này, giúp các em cảm thụ nghệ thuật truyền thống.

Nhiều mô hình hay hỗ trợ học sinh

■ KHÔNG NGUYÊN

Mô hình “tiết 0” hay “trường giúp trường” đã và đang phát huy hiệu quả, tạo hiệu ứng tích cực trong việc hỗ trợ học sinh lớp 9 ở Hà Nội ôn thi vào lớp 10 THPT.

Mô hình “tiết 0”

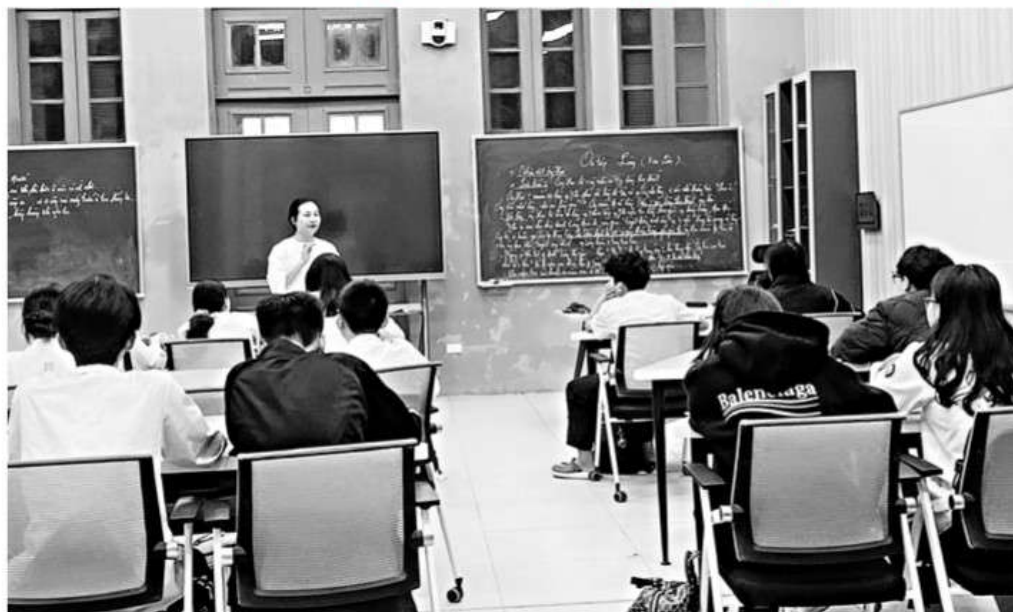
Đề học sinh cuối cấp có đầy đủ hành trang kiến thức chuẩn bị thi vào lớp 10, Trường THCS Trưng Vương (quận Hoàn Kiếm) thực hiện mô hình “tiết 0” với sự tham gia của nhiều giáo viên. Thời gian dạy “tiết 0” từ 6 giờ 30 phút - 7 giờ 30 phút hằng ngày, trước khi bắt đầu tiết 1. Hoạt động này hoàn toàn miễn phí và trên tinh thần tự nguyện tham gia của cô và trò.

Cô Nguyễn Thị Thu Hà - Hiệu trưởng Trường THCS Trưng Vương cho biết, trường có 14 lớp 9 với hơn 500 học sinh, lớp nào mỗi tuần cũng có ít nhất 4 “tiết 0” hoặc tiết học tăng cường. Từng là giáo viên dạy Ngữ văn nên cô Hà đăng ký dạy “tiết 0” môn học này. Cô đứng lớp không chỉ để bồi dưỡng, bổ sung kiến thức cho học sinh, mà còn mong gần gũi, thấu hiểu tâm tư, nguyện vọng các em cũng như của phụ huynh.

Theo đại diện ban giám hiệu, nhà trường thông tin các lớp học này để học sinh, phụ huynh biết và tự nguyện đăng ký. Số lượng học sinh tham gia khá đông, chịu khó học tập để có kết quả thi cao nhất. Trước khi tổ chức các “tiết 0”, nhà trường có bài khảo sát để phân loại học sinh. Với những em có học lực cần quan tâm, thầy cô bộ môn sẽ thiết lập lớp dạy miễn phí trên cơ sở tự nguyện.

Tương tự, mô hình “tiết 0” được triển khai miễn phí tại Trường THCS Trưng Nhị (quận Hai Bà Trưng) vào cuối buổi chiều, mỗi tuần 3 buổi ở các môn Toán, Ngữ văn và Ngoại ngữ. Nhà trường vẫn duy trì kế hoạch dạy học theo đúng quy định, bảo đảm đủ nội dung chương trình môn học. Từ kinh nghiệm đã triển khai, năm nay, nhà trường thành lập nhóm học sinh chưa chăm để bổ trợ kiến thức vào sau tiết học cuối cùng buổi chiều và kéo dài đến khoảng 19 giờ. Thời lượng, thời gian học được thầy cô linh hoạt.

Cũng triển khai “tiết 0”, khi đánh giá về mô hình này, cô Nguyễn Kim Dung - Hiệu trưởng Trường THCS Văn Canh (huyện Hoài Đức) khẳng định, tăng cường tổ chức hình thức

“Tiết 0” môn Ngữ văn tại Trường THCS Trưng Vương, quận Hoàn Kiếm.

Ảnh: NTCC

“ Theo thống kê từ Sở GD&ĐT Hà Nội, kỳ thi vào lớp 10 THPT năm 2024 dự kiến tăng khoảng 5 nghìn thí sinh so với năm học trước. Toàn thành phố có 133 nghìn học sinh xét tốt nghiệp THCS; trong đó, số được tuyển vào trường THPT công lập là 81 nghìn em (khoảng 60%), còn trên 51 nghìn học sinh sẽ học các loại hình trường khác như trường ngoài công lập, trung tâm giáo dục nghề nghiệp - giáo dục thường xuyên, trường nghề.

dạy học thông qua “tiết 0” giúp các trường có cơ sở để tư vấn, định hướng chọn trường cho học sinh. Từ đây, các em chọn đúng trường phù hợp với năng lực, sở thích, nguyện vọng và điều kiện gia đình. Việc các trường duy trì và tăng cường thực hiện “tiết 0” đã mang lại hiệu quả nhất định trong bồi dưỡng kiến thức cho học sinh.

Trường giúp trường

Có quy mô giáo dục lớn nhất Thủ đô với gần 120 nghìn trẻ mầm non và học sinh phổ thông, quận Hà Đông đã chủ động kế hoạch ôn tập để nâng cao, củng cố chất lượng học sinh lớp 9 chuẩn bị thi vào lớp 10 THPT.

Bà Nguyễn Thị Thu Hương - Phó Trưởng phòng GD&ĐT Hà Đông cho hay, từ năm học trước, đơn vị đã phân chia các trường THCS thành cụm chuyên môn. Một trong các nhiệm vụ của cụm chuyên môn là tham gia dạy tăng cường ôn tập cho học sinh lớp 9 có điểm thi vào lớp 10 THPT thấp hơn trong cụm.

Thầy Nguyễn Liên Lộc - Hiệu

trưởng Trường THCS Đồng Mai (quận Hà Đông) thông tin: “Năm nay, toàn trường có gần 1 nghìn học sinh, riêng khối 9 là hơn 200 em. Dự kiến, trong tháng 4 và 5, nhà trường sẽ được 6 thầy cô trong cụm tới hỗ trợ dạy tăng cường các môn Toán, Ngữ văn và Tiếng Anh, mỗi môn 2 giáo viên. Trường sẽ phân loại học sinh có trình độ tương đương nhau vào một lớp, mỗi tuần thầy cô hỗ trợ 1 - 2 buổi, còn lại phụ thuộc vào lực lượng giáo viên của nhà trường”.

Là trường thuộc “tốp trên” ở quận Hà Đông, thầy Nguyễn Thế Hào - Hiệu trưởng Trường THCS Lê Quý Đôn cho hay, thực hiện hướng dẫn của phòng GD&ĐT, nhà trường sẽ cử một số thầy cô có chuyên môn tốt tự nguyện tham gia dạy tăng cường miễn phí để ôn tập cho học sinh lớp 9 tại Trường THCS Biên Giang chuẩn bị thi vào lớp 10 THPT. Khoảng nửa cuối tháng 4, nhà trường triển khai kế hoạch này vì còn phụ thuộc vào số lượng giáo viên đăng ký để sắp xếp thời khóa biểu.

Theo đánh giá của lãnh đạo Phòng GD&ĐT quận Hà Đông, mô hình “trường giúp trường” áp dụng từ thời

điểm dịch Covid-19 cho đến nay đã phát huy tác dụng tích cực. Các trường THCS có điểm thi vào lớp 10 THPT những năm trước thấp thì năm ngoái đã cải thiện rõ rệt. Ví dụ, Trường THCS Đồng Mai, điểm thi môn Tiếng Anh năm 2023 tăng lên đáng kể so với trước.

Còn tại Trường THCS Thái Thịnh (quận Đống Đa), thầy Hiệu trưởng Nguyễn Cao Cường thông tin, ngay sau khi thành phố công bố thời gian tuyển sinh vào lớp 10 THPT năm 2024, nhà trường đẩy nhanh kế hoạch kiểm tra học kỳ II để phù hợp lịch thi. Sau khi nắm bắt cấu trúc đề thi các môn, tổ nhóm chuyên môn sẽ họp thống nhất và có chiến lược ôn tập cho học sinh trong khoảng 6 tuần trước khi thi. Nhà trường sẽ khảo sát để phân chia học sinh khá, giỏi, trung bình khá để bồi dưỡng phù hợp. Các chuyên đề ôn tập bám sát cấu trúc đề mà thành phố công bố. Thầy cô kiểm tra học sinh theo tuần để từ đó bổ trợ kiến thức cho những em bị thiếu hoặc dạy cả kiến thức nâng cao với trò có học lực tốt.

Trong 6 tuần ôn tập, Trường THCS Thái Thịnh thực hiện 3 lần thi thử cho học sinh. Đồng thời đánh giá, rút kinh nghiệm với từng em để thầy cô điều chỉnh biện pháp ôn luyện sát thực tế. Trước 10/5, ngoài bài kiểm tra cuối học kỳ II, trường sẽ căn cứ thêm vào kết quả bài khảo sát toàn quận để làm kênh đánh giá năng lực học sinh. Sau đó, thầy cô có định hướng để trò lựa chọn các nguyện vọng phù hợp năng lực. Các em có thể chọn thi vào lớp 10 công lập, ngoài công lập hoặc học nghề.

Sân khấu hóa tác phẩm văn học: Từ lý thuyết đến thực tiễn

■ NGUYỄN VĂN LỰ

Với phương châm tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy Ngữ văn gắn với nhu cầu của học sinh, hoạt động “sân khấu hóa các tác phẩm văn học” sẽ đưa tác phẩm/trích đoạn văn chương đến gần hơn học sinh; tạo ra sân chơi bổ ích và làm cho giờ học Ngữ văn hấp dẫn, ý nghĩa hơn.

Sân khấu hóa tác phẩm văn học

Hình thức sân khấu hóa tác phẩm văn học là chuyên đề học tập thứ 2 trong 3 chuyên đề Ngữ văn 10 của cả 3 bộ sách giáo khoa với khoảng 15 tiết. Sân khấu hóa tác phẩm văn học đã quen thuộc với người Việt hàng trăm năm nay, như các tiểu phẩm hội diễn văn nghệ nhà trường và quần chúng. Tuổi thơ tôi hào hứng xem chèo, kịch, xem chiếu bóng (chiếu phim) rồi hóa thân thành nhân vật trong trò chơi con trẻ, cảm nhận theo những thần tượng văn học và lịch sử.

Sân khấu hóa văn học, lịch sử là hoạt động tiếp nhận đặc biệt mà người xem, người diễn phải đọc tác phẩm, hiểu câu chữ, ý tưởng tác giả và tìm tòi cách thể hiện vai diễn thành công. Sự đón nhận của giới trẻ gen Z hào hứng, chờ xem hoặc diễn xuất trong các trường phổ thông mấy năm nay cho thấy phương pháp ngoại khóa này đúng hướng và phù hợp điều kiện kinh tế, xã hội hiện đại.

Khi các phương tiện nghe nhìn, kỹ thuật số và trí tuệ nhân tạo AI đang lấn lướt văn hóa đọc, sứ mệnh của văn chương (nhận thức, thẩm mỹ, giáo dục và giải trí) rõ ràng cần được khơi dậy và tổ chức thực hiện hiệu quả từ các nhà trường. Văn chương phải trở lại vai trò trụ thủ đặc lực và thanh cao để qua những hình tượng văn học giúp trẻ hiểu về con người, cách làm người và cách làm người có ích.

Sân khấu hóa tác phẩm văn học và lịch sử sẽ chuyển dịch ngôn ngữ văn học tư duy sang ngôn ngữ nghệ thuật sân khấu trực quan. Hình tượng văn học biến đổi trở nên gần gũi hơn với đối tượng thưởng thức. Quá trình sân khấu hóa tạo cho tác phẩm một sức sống, sự biểu đạt mới, có thể không giống tưởng tượng khi ta đọc tác phẩm. Sự hư cấu kịch bản (hình thức chuyển thể từ tác phẩm) hay tôn trọng

Tác phẩm Tắt đèn của Ngô Tất Tố được học sinh hóa thân vào các nhân vật.

Ảnh: ITN

nguyên tác đều tạo nên những cách hiểu linh hoạt và tùy thuộc vào óc thẩm mỹ, năng lực tư duy, nhu cầu và thời đại của người xem. Nhiều trường phổ thông đã đầu tư, dàn dựng và biểu diễn như báo cáo, hội thi hoặc ngoại khóa đầu tuần, được giáo viên và học sinh, công luận và báo chí khen ngợi. Những điểm tích cực đạt được chính là tâm huyết, công sức của thầy, cô giáo Ngữ văn và học sinh cả nước.

Cần sự linh hoạt

Từ thực tế nhà trường và chia sẻ của thầy cô Ngữ văn cho thấy, để làm sân khấu hóa tác phẩm văn học, còn nhiều trăn trở và thách thức. Sân khấu hóa nơi làm rầm rộ, nơi lại chưa lần nào; thầy cô người hiểu, người chưa... Nhà trường, gia đình và học sinh vẫn ưu tiên học và thi. Cùng đó, biên chế năm học không đổi, áp lực học chưa giảm, quỹ thời gian luyện tập, biểu diễn và kinh phí eo hẹp. Và công luận nói chung, giáo giới nói riêng vẫn hiểu sân khấu hóa tác phẩm văn học, lịch sử chỉ là hoạt động, nội dung kém quan trọng nên chưa mặn mà.

Chia sẻ của giáo viên Ngữ văn Trường THPT Tam Dương và Trường THPT Phạm Công Bình (Vĩnh Phúc) cho thấy thực trạng: Điều kiện sân khấu, phòng bộ môn thiếu. Hầu hết trường học hai ca nên việc luyện tập, biểu diễn khó thu xếp thời gian. Các yếu tố kỹ thuật, ánh sáng, âm thanh, phục trang, đạo cụ... hậu kỳ phải thuê hoàn toàn. Đồng phục học sinh, hóa trang, đạo cụ tự làm, diễn trong 1 tiết

Nhiệm vụ chính của trò là học tập để phát triển toàn diện, trong đó, sân khấu hóa là một nội dung trải nghiệm quan trọng và thích hợp. Chương trình GDPT 2018 từng bước giảm bớt áp lực học và thi, đẩy mạnh hướng nghiệp và chọn nghề, nhất là khi trang thiết bị, cơ sở vật chất được đầu tư để đáp ứng nhu cầu. Đó sẽ là tiền đề thuận lợi cho hoạt động trải nghiệm và sân khấu hóa phát huy tác dụng.

chào cờ thì khó đạt yêu cầu, còn thuê tiền triệu thầy trò tự lo, nguồn tài trợ, đóng góp cũng có giới hạn. Do đó, không thể đòi hỏi sự đầu tư hay hiệu quả cao từ hoạt động này.

Cùng đó, phần lớn kịch bản lấy Internet, rồi thêm bớt và làm theo. Học sinh/giáo viên tự viết kịch bản rất hiếm và chịu áp lực đúng sai. Xu hướng hài kịch được ưa chuộng hơn là khám phá giá trị của văn chương.

Ở chiều ngược lại, dù là nội dung học tự chọn của tổ hợp môn Khoa học xã hội, nhiều năm qua, các nhà trường, thầy cô Ngữ văn đã bằng những cách thức khác nhau, nỗ lực thực hiện sân khấu hóa hiệu quả. Thầy Dương Khánh Toàn - Trường THPT Nguyễn Thị Giang (Vĩnh Tường, Vĩnh Phúc) chia sẻ thông tin và cho hay: “Tôi và học trò linh hoạt trong cách làm. Các em được lập nhóm tự tập luyện, quay clip, chiếu trên lớp hay đẩy lên fanpage. Học sinh hứng thú, giảm áp lực, hiểu bài và có thể xem lại...”.

Hay ở các trường tư thục, trường chuyên... nhờ năng lực của trò tốt, nguồn tài trợ và điều kiện hậu trường,

kỹ thuật thuận lợi nên hoạt động sân khấu hóa tác phẩm làm khá rầm rộ và thành công, đem lại hiệu ứng tích cực.

Điều này cho thấy: Yếu tố quyết định là sự quan tâm, đầu tư cán bộ quản lý, giáo viên; phụ huynh và học sinh hiểu và ủng hộ nên dù mới và khó cũng ra sức thực hành.

Với kinh nghiệm nhiều năm giảng dạy Ngữ văn, tôi cho rằng, thầy cô có thể chọn phân cảnh, một hình thức, thể loại phù hợp điều kiện để dẫn dắt học trò. Nguồn kịch bản dồi dào và sự hào hứng, tiềm năng của trò là thuận lợi lớn để có những sản phẩm hữu ích. Với phương châm tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy Ngữ văn gắn với nhu cầu của học sinh, các buổi ngoại khóa “sân khấu hóa các tác phẩm văn học” sẽ đưa tác phẩm/trích đoạn văn chương đến gần hơn với người học và tạo ra sân chơi bổ ích và làm cho giờ học Ngữ văn hấp dẫn, ý nghĩa hơn. Hy vọng khi Chương trình GDPT 2018 phủ khắp các khối lớp, hoạt động trải nghiệm sẽ thành nhu cầu thiết thực và được học sinh tất cả vùng miền thực hiện thành công, hiệu quả.

Cô hiệu trưởng 35 năm tận tâm với nghề

THU HIỀN

Hơn 35 năm cống hiến cho ngành GD-ĐT Điện Biên, mới đây cô Cao Thị Đại - Bí thư Chi bộ, Hiệu trưởng Trường THCS Him Lam (thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên) đã vinh dự được phong tặng danh hiệu Nhà giáo Ưu tú.

Chọn nghề

“trồng người”...

Sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Điện Biên lịch sử, có bố là chiến sĩ Điện Biên, mẹ là thanh niên xung phong, cô Cao Thị Đại đã kế thừa và phát huy truyền thống của gia đình. Năm 1990, tốt nghiệp Trường Cao đẳng Sư phạm Tây Bắc với tấm bằng loại giỏi, cô đã quyết định chọn Tuần Giáo, mảnh đất miền núi nhiều khó khăn làm nơi gắn bó đầu tiên trong sự nghiệp “trồng người” của mình.

Hiểu được gian khổ của người dân miền núi cùng với khó khăn của đất nước trong thời kỳ đổi mới, là một tri thức trẻ, với trái tim nhiệt huyết, cô Đại đã khơi lên những ước mơ vào sự thành đạt của bao thế hệ học trò và nhiều lần nhận danh hiệu “Giáo viên dạy giỏi” cấp tỉnh và trở thành giáo viên cốt cán môn Ngữ văn của thành phố Điện Biên Phủ cũng như tỉnh Điện Biên. Năm 2010, cô được bổ nhiệm làm Hiệu trưởng Trường THCS Nam Thanh. Khi đó, trường chưa thể được đầu tư xây dựng do vướng mắc về giải phóng mặt bằng. Cả trường có 8 lớp học thì chỉ có 4 phòng học kiên cố, 2 phòng học tạm, chưa có phòng làm việc của Ban giám hiệu, sân chơi, bãi tập. Nơi làm việc của thầy cô là hành lang, góc cầu thang; phòng làm việc của cô hiệu trưởng được ghép bởi những tấm tôn mỏng... Công tác tuyển sinh gặp nhiều khó khăn, chất lượng giáo dục của nhà trường chưa cao.

Trước thực tế đó, cô Đại cùng Hội đồng sư phạm nhà trường đoàn kết, từng bước tham mưu với chính quyền các cấp, làm tốt công tác xã hội hóa, tranh thủ sự ủng hộ của các cấp, ban ngành, đoàn thể, xây dựng được một ngôi trường khang trang, với cơ sở vật chất đầy đủ, hiện đại song song với việc từng bước nâng cao chất lượng. Với quan điểm: “Không có học sinh cá biệt, không có học sinh yếu mà chỉ có phương pháp giáo dục và giảng dạy của mình chưa phù hợp mà thôi”, cô tìm mọi biện pháp để phát triển chất lượng đội ngũ nhà giáo vì theo

NGUT Cao Thị Đại (thứ 3 từ bên trái) chia sẻ cùng học sinh.

cô, “có thầy giỏi mới có trò giỏi”. Nhờ đó, đội ngũ nhà giáo ngày càng trưởng thành, phát huy được hết khả năng, sở trường của bản thân, đóng góp một phần công sức vào sự nghiệp giáo dục chung của thành phố Điện Biên Phủ và năm 2013 Trường THCS Nam Thanh được công nhận là trường đạt chuẩn quốc gia.

Tháng 7/2016, cô được điều về làm Hiệu trưởng Trường THCS Him Lam. Trách nhiệm cao đặt trên vai, cô trần trụi làm thế nào để phát huy được tốt nhất những thành tích của các thế hệ đi trước, giữ vững vai trò là “cánh chim đầu đàn”, đồng thời tích cực đổi mới công tác giáo dục, đào tạo, nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, giáo dục mũi nhọn. Đây chính là động lực, thôi thúc cô thể hiện bản lĩnh đổi mới, sáng tạo của một nhà quản lý tài năng.

Những mùa “quả ngọt”

Để nâng cao chất lượng giáo dục, cô Đại tiến hành đổi mới trong chỉ đạo thực hiện chương trình giáo dục phổ thông. Từ đổi mới tổ chức những hoạt động trải nghiệm để thông qua đó giáo dục đạo đức, kỹ năng sống cho học sinh, gần gũi thức các em đã học vào thực tiễn đời sống, đem lại hứng thú học tập cho học sinh xây dựng kỷ cương, nề nếp trường học. Cùng với đó là đổi mới ứng dụng công nghệ thông tin, đổi mới nâng cao chất lượng giáo dục. Nhiều sáng kiến của cô góp phần nâng cao chất lượng giáo dục nhà trường như “Đổi mới sinh hoạt chuyên môn góp phần bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ, nâng cao chất lượng giáo dục”, “Giải pháp xây dựng môi trường giao tiếp, nâng cao chất lượng môn ngoại ngữ xây dựng Trường THCS Him Lam là ngôi

trường điển hình về dạy học ngoại ngữ”. Ngoài ra, trong vai trò quản lý, cô đã tạo điều kiện để các thầy cô cống hiến hết mình cho sự nghiệp giáo dục, luôn duy trì tốt nhất những thành tích đã đạt được và ngày càng tiến xa hơn.

Cô giáo Lê Thị Ngọc - người đồng nghiệp công tác lâu năm cùng cô Đại tâm sự: “Khi tiếp cận Mô hình Trường học mới, hay Chương trình giáo dục phổ thông 2018, trong lúc giáo viên còn nhiều lúng túng trong việc thay đổi, thì cô Đại đã trực tiếp đứng lớp để nắm được chương trình, dự giờ, rút kinh nghiệm cho giáo viên; trực tiếp tham gia các chuyên đề đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá để tư vấn cho giáo viên có giờ dạy hiệu quả nhất. Nhiều giáo viên trẻ được cô dìu dắt đã trở thành giáo viên giỏi của tỉnh, giáo viên cốt cán của ngành”.

Thầy Nguyễn Mạnh Thắng - Phó Hiệu trưởng, Chủ tịch Công đoàn Trường THCS Him Lam cho biết: “Không chỉ năng động, sáng tạo, đổi mới trong quản lý mà cô Đại còn là một hiệu trưởng mẫu mực, nhân hậu trong đời sống. Cô luôn gần gũi, quan tâm, chia sẻ và đồng cảm với những nhà giáo có hoàn cảnh khó khăn, giúp đỡ cả về vật chất lẫn tinh thần để họ vượt qua được những biến cố trong cuộc sống. Xây dựng được một ngôi trường đoàn kết, thân thiện, nghĩa tình”.

Với học sinh, cô luôn đặc biệt quan tâm giáo dục phẩm chất đạo đức, truyền thống văn hóa; pháp luật, kỹ năng sống; phối kết hợp chặt chẽ giữa gia đình, nhà trường, các tổ chức đoàn thể xã hội để giáo dục học sinh. Đặc biệt, cô vẫn đứng lớp giảng dạy hàng ngày, trực tiếp tham gia ôn luyện đội tuyển học sinh giỏi các cấp hay ôn thi vào lớp 10 các trường THPT; hỗ trợ cùng đồng nghiệp phụ đạo học sinh yếu. Nói về giờ học của “cô hiệu trưởng”, Trịnh Anh Thảo - học sinh lớp 9D2 nhận xét: “Cô Đại rất thân thiện, giản dị, gần gũi. Chúng em rất thích các tiết học của cô vì nó dễ hiểu, dễ nhớ, dễ tiếp thu và đặc biệt rất ấn tượng, giờ học rất vui”.

Cùng với danh hiệu Nhà giáo Ưu tú, cô Đại đã được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba. Đây là phần thưởng danh dự, sự tôn vinh, ghi nhận của Đảng, Nhà nước đối với những cống hiến của cô - nhà giáo mẫu mực, người cán bộ quản lý tâm huyết, sáng tạo, hết mình vì sự nghiệp “trồng người”. Niềm vui đến với cô thật sự ý nghĩa khi cả nước đang hướng về kỷ niệm 70 năm chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ và cũng là lúc cô đã đáng trọn tuổi thanh xuân cho nghề giáo.

Từ năm học 2016 - 2017 đến nay, Trường THCS Him Lam đều đạt danh hiệu Tập thể Lao động xuất sắc, được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba, Thủ tướng Chính phủ tặng Cờ thi đua xuất sắc; Bộ GD&ĐT tặng Cờ thi đua xuất sắc, UBND tỉnh tặng nhiều bằng khen. Năm 2023 tập thể nhà trường được tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì. Cũng trong năm học này, trường có 6 nhà giáo được phong tặng danh hiệu “Nhà giáo Ưu tú”, trong đó cô Cao Thị Đại là một cá nhân điển hình xuất sắc nhất.

Phá vỡ giới hạn bản thân để nâng hạng thành tích

■ NGÔ CHUYỀN

Hai lần vinh dự nhận giải thưởng tại kỳ thi học sinh giỏi quốc gia đã mở ra cho Nguyễn Thục Nguyễn - học sinh lớp 12A10, Trường THPT Chi Lăng (Chi Lăng, Lạng Sơn) chân trời tri thức mới.

Cảm hứng văn chương từ mẹ

Thục Nguyễn có bố mẹ đều làm giáo viên. Từ lúc học THCS, em được mẹ truyền cảm hứng văn chương nên luôn chủ động nghiên cứu, tìm tòi đọc sách báo để thỏa niềm yêu thích khám phá kiến thức. Nhờ vậy, em tìm thấy niềm đam mê văn chương cộng thêm được sự hỗ trợ, bồi dưỡng từ mẹ khiến Thục Nguyễn dần bén duyên với các cuộc thi học sinh giỏi cấp huyện, tỉnh môn Ngữ văn những năm học cấp THCS. Những thành tích ban đầu trở thành nền tảng, bàn đạp vững chắc để em tiếp tục phát huy thế mạnh về học THPT. Theo đó, giấc mơ chinh phục các kỳ thi lớn trong đó có kỳ thi học sinh giỏi cấp quốc gia dần hình thành.

"Cuối năm lớp 10, em thi vượt cấp học sinh giỏi tỉnh lớp 11 và đoạt giải Ba môn Ngữ văn, đủ điều kiện tham gia vòng loại chọn đội tuyển học sinh giỏi quốc gia. Lúc này, Lạng Sơn chia bảng học sinh chuyên và huyện để thi chọn. Em tò mò muốn được thử sức cùng các bạn trường chuyên, vì vậy quá trình học đã nỗ lực hết sức. Sau nhiều vòng loại, em may mắn là một trong 6 thí sinh được chọn vào đội tuyển học sinh giỏi quốc gia", Thục Nguyễn nhớ lại.

Thục Nguyễn là thí sinh duy nhất trong đội tuyển không đến từ trường chuyên, lớp chọn. Những ngày học ôn, em lo lắng, áp lực bởi các bạn đến từ trường chuyên có kiến thức rộng, tư duy văn chương sắc sảo, nên sợ mình không theo kịp. "Em tự nhắc mình phải nỗ lực hết sức để có được kết quả tốt nhất; đạt giải hay không, không quá quan trọng bằng việc đã vượt lên chính mình, tự hiểu và chiếm lĩnh lượng kiến thức phong phú", Thục Nguyễn tâm sự và nói thêm nỗ lực của

Nguyễn Thục Nguyễn (đầu tiên bên trái, hàng thứ 2), cùng các bạn nhận phần thưởng của nhà trường trao tặng. Ảnh: NVCC

em được bù đắp khi đoạt giải Khuyến khích tại kỳ thi học sinh giỏi quốc gia năm 2023.

Không ngủ quên trên chiến thắng, với kinh nghiệm đã tích lũy, Thục Nguyễn quyết tâm tham dự kỳ thi học sinh giỏi quốc gia 2024. Để biến ước mơ thành hiện thực, kết thúc lớp 11, thay vì dành thời gian tận hưởng kỳ nghỉ hè cùng gia đình như bao bạn học, Thục Nguyễn cặm cụi ôn luyện, sẵn sàng cho vòng loại chọn đội tuyển học sinh giỏi quốc gia. Một lần nữa, em vượt qua nhiều đối thủ nặng ký để tham dự kỳ thi. "Sau lần thi đầu, em đã phá vỡ giới hạn bản thân và nâng hạng thành tích từ giải Khuyến khích lên giải Ba", nữ sinh tâm sự.

Ước mơ làm cô giáo

Tình yêu với văn chương giúp Thục Nguyễn có thể học say sưa ở bất kỳ nơi nào. Không chỉ vậy, em luôn

nghiên cứu, đọc báo, cập nhật các vấn đề nóng của xã hội. Mỗi dịp có cơ hội đi đâu, nữ sinh này chú ý quan sát, lắng nghe, khám phá những điều mới mẻ ngoài sách vở. "Mỗi giờ học Ngữ

văn, em luôn chuẩn bị cho mình tâm hồn thư thái để cảm thụ cái hay, sự tinh hoa của văn học", Thục Nguyễn chia sẻ.

Từ tình yêu với môn Ngữ văn, Thục Nguyễn mong ước sau này trở thành cô giáo để truyền lại cảm hứng văn chương, kiến thức, hiểu biết của mình cho thế hệ sau. "Động lực khác khiến em muốn trở thành nhà giáo chính là bố mẹ. Cả cuộc đời bố mẹ gần bó với học sinh vùng cao, dù khó khăn, vất vả nhưng cả hai luôn yêu nghề, tận tụy với trò; chỉ cần học sinh chưa hiểu kiến thức nào đó, bố mẹ có thể ngồi cả buổi để giảng giải. Sự nhẫn nại, yêu thương, hết lòng vì học trò ấy khiến em khâm phục. Cùng đó, những thành tích em có được hôm nay luôn có sự động viên, cổ vũ của thầy cô, nhà trường. Vì vậy, em mong mình sẽ trở thành cô giáo có thể truyền 'lửa' học tập tới nhiều thế hệ trẻ", Thục Nguyễn trải lòng.

Nhắc về cô học trò Nguyễn Thục Nguyễn, thầy Hoàng Mạnh Hùng - Hiệu trưởng Trường THPT Chi Lăng không giấu nổi tự hào chia sẻ, Nguyễn học giỏi đều các môn nhưng riêng môn Ngữ văn em có khả năng nổi trội. Em có thể say sưa học quên thời gian, học bằng tất cả đam mê mình có. Điều đó giúp em phát huy tốt năng lực, sở trường để thành công trên con đường chinh phục các kỳ thi lớn. Với đặc thù học sinh nhà trường trên 90% là con em dân tộc, điều kiện học tập nhiều khó khăn, nguồn tài liệu hỗ trợ công tác tham khảo, nghiên cứu còn hạn chế, đặc biệt tài liệu mới... nhưng nhà trường luôn nỗ lực tạo mọi điều kiện tốt nhất giúp em phấn đấu, vươn lên.

"Thành công của học sinh nói chung và Thục Nguyễn nói riêng trở thành động lực để các thế hệ học trò tiếp nối; thầy cô nỗ lực phấn đấu, vun đắp tri thức, chấp cánh đam mê, cùng học trò thực hiện ước mơ. Để giảng dạy học sinh giỏi, nâng cao chuyên môn, chất lượng giáo dục..., thầy cô phải không ngừng tự trau dồi kiến thức. Có như vậy mới hỗ trợ, giúp đỡ được học trò đạt kết quả trong học tập cùng những thành tích cao hơn trong các kỳ thi cấp huyện, tỉnh, quốc gia", thầy Hùng chia sẻ.

Nguyễn Thục Nguyễn 2 lần đoạt giải kỳ thi học sinh giỏi quốc gia. Ảnh: NVCC

Nguyễn Thục Nguyễn chia sẻ: Qua kỳ thi học sinh giỏi quốc gia không chỉ giúp em có thêm tri thức, mà còn học tập được nhiều điều từ bạn bè, trưởng thành hơn và phần nào tìm ra con đường tương lai mình muốn chinh phục.